

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU

TOVARNÉ 173,09401 TOVARNÉ

**INOVOVANÝ
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ
PROGRAM**

ISCED 1

ISCED 2

„Výchovu považujeme za najdôležitejšiu tému výskumu osobnosti, ale aj rodiny, komunity, spoločnosti. Vzdelávanie považujeme za časť výchovy. Chceme, aby človek bol nielen vzdelaný, ale aj dobrý, chceme aby človek nebol, mozgom v dvadsiatom prvom storočí a srdcom v dobe kamennej, ale aby to bol človek s veľkým „Č“, aby to bola integrovaná, kreatívna bytosť, ktorá realizuje seba v tvorivosti, múdrosti, kráse, ľudskom dobre. Chceme svojim skromným dielom prispieť k týmto vznešeným cieľom ľudského snaženia najmä v tomto čase, keď narastá násilie, keď sa presadzuje zlo, nenávisť, drogy, ľahostajnosť, zbezvýznamňovanie človeka a jeho apatia voči všetkému“

Hymna školy –Nie sme zlí

Nie sme zlí, načo záplava horkých slín
sladké výmysly, nie sme zlí,
azda bývame bezradní, bez chýb nie je nik.
Súdia nás, merítkom póz a fráz
a v nás je viac.

Kľúče slov, podľa účesov súdia nás,
počuť niečí vzlyk
Priemerní ! Zdáme sa snád' iba priemerní
králi prázdnych dní
Súdia nás podľa dráždivých póz a fráz
a v nás je dúfam viac.
Nie sme zlí, nie sme zlí, nie sme zlí,
Kto to vysvetlí, kto to vysvetlí, že nám
záleží, záleží, záleží na tom
ako žiť podľa tvrdých právd stále žiť.

Nie sme zlí načo záplava horkých slín
sladké výmysly
nie sme zlí, azda bývame bezradní,
bez chýb nie je nik.
Súdia nás podľa dráždivých póz a fráz
a v nás je dúfam stokrát viac.
Súdia nás, súdia nás, súdia nás
Podľa účesov, podľa póz a fráz a nám
Záleží, záleží, záleží na tom ako žiť
podľa tvrdých právd ďalej ...
Nie sme zlí, nie sme zlí, nie sme zlí
Kto to vysvetlí, kto to vysvetlí, že:
Nie sme zlí.....

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU TOVARNÉ 173 , 094 01

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Názov ŠVP	Primárne vzdelávanie , Nižšie stredné vzdelávanie
Názov INOVOVANÉHO ŠkVP	MÚDROŠTOU VZDELANOSŤOU A LÁSKOU BUDUJEME SVET BEZ NÁSILIA
Stupeň vzdelania	ISCED 1, ISCED 2
Dĺžka štúdia	štyri roky , päť rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Predkladateľ	PaedDr. Ľubomíra Horná
Názov školy	Základná škola s materskou školou Tovarné 173
Adresa	Tovarné 173 , 094 01
IČO	37873351
Riaditeľka školy	PaedDr. Ľubomíra Horná
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP	PaedDr. Ľubomíra Horná
Zriaďovateľ	Obec Tovarné
Adresa	Obecný úrad Tovarné 5 , 094 01
Dátum prer.PR	22.08.2016,21.06.2017,30.05.2018,30.07.2018,1.7.2019,1.7.2021
Dátum schválenia RŠ	25.08.2016,21.06.2017,31.05.2018,31.08.2018,26.09.2019
Miesto vydania	Základná škola s materskou školou Tovarné 173 ,

22.08.2016,21.06.2017,21.06.2018,20.07.2018,20.06.2019,21.04.2020,02.07.2020,
31.08.2021

PaedDr. Ľubomíra Horná, riaditeľka ZŠ s MŠ Tovarné

www.zstovarne.edupage.org mobil : 0918562665 , tel.: 057/4884020

Obsah

1.	Všeobecná charakteristika školy	8
1.1	Veľkosť školy.....	8
1.2	Charakteristika žiakov.....	8
1.3	Charakteristika pedagogického zboru	9
1.4	Menný zoznam učiteľov	10
1.5	Kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov	11
1.6	Princípy kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov / vid' príloha „Plán kontinuálneho vzdelávania/	12
1.7	Organizácia prijímacieho konania	13
1.8	Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi.....	14
1.9	Priestorové a materiálno–technické podmienky školy	16
1.10	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	17
2	Charakteristika školského vzdelávacieho programu	19
2.1	Pedagogické princípy školy.....	21
2.2	Zameranie školy a stupeň vzdelania.....	21
	SWOT ANALÝZA - SEBAHODNOTENIE	24
3	Stupeň vzdelaniaISCED 1 – Primárne vzdelávanie – 1.stupeň základnej školy (1.-4.ročník).....	27
3.1	Profil absolventa.....	27
3.2	Pedagogické stratégie.....	28
3.3	Začlenenie prierezových tém	35
4	Stupeň vzdelaniaISCED 2 – Nižšie stredné vzdelávanie –2.stupeň základnej školy 5.-9.ročník	39
4.1	Profil absolventa.....	39
4.2	Pedagogické stratégie.....	40
4.3	Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti	48
4.4	Začlenenie prierezových tém	50
4.5	Model tradičného vzdelávania verzus model inkluzívneho vzdelávania na ZŠs MŠ Tovarné	56
4.6	Vytvorenie inkluzívnej školy	57
4.7	Osobnostný a sociálny rozvoj	64
	Prierezovú tému Environmentálna výchova budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch na základe vypracovaného Rámcového programu environmentálnej výchovy.....	65
	Prierezovú tému Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke.....	66
	budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch a v rámci kurzov.	66

5	Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno vzdelávacími potrebami	69
5.1	Žiak so zdravotným znevýhodnením	70
5.2	Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	70
5.3	Výchova a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním	71
5.4	Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učeniaISCED 1 – primárne vzdelávanie 73	
5.5	Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s VPU, špecifiká výchovy a vzdelávania, dĺžka, formy výchovy a vzdelávania a podmienky prijímania.....	74
5.6	VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S AUTIZMOM V ZÁKLADNEJ A STREDNEJ ŠKOLE VRÁTANE ŠPECIÁLNYCH ŠKÔL.....	78
5.7	Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím	80
5.8	Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	83
5.9	Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania.....	83
5.10	Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania	84
5.11	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	85
5.12	Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov	85
5.13	Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učeniaISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie	86
5.14	Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s VPU, špecifiká výchovy a vzdelávania, dĺžka, formy výchovy a vzdelávania a podmienky prijímania.....	87
6	Vnútroštruktúrna kontrola a hodnotenia.....	91
6.1	Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov.....	91
6.2	Vnútroštruktúrna kontrola a hodnotenia zamestnancov	92
6.3	Hodnotenie školy.....	92
7	Prílohy.....	94

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	01. 09. 2016	
Revidovanie	21.06.2017	Menný zoznam učiteľov. Dodatok č.1
Platnosť ŠkVP od	01.09.2017	
Revidovanie	21.06.2018	Dodatok č.2
Platnosť ŠkVP od	01.09.2018	
Revidovanie	21.07.2018	Dodatok č.3 – extra hodiny k projektu „Zvýšenie čitateľskej, matematickej
Platnosť ŠkVP od	01.10.2018	
Revidovanie	21.07.2018	DODATOK č. 4, ktorým sa menia „VZDELÁVACIE PROGRAMY pre žiakov so zdravotným znevýhodnením pre základné vzdelávanie “
Platnosť ŠkVP od	01.09.2018	
Revidovanie	01.07.2019	Dodatok č.5, ktorým sa mení UP pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským. UP platný od šk.roku 2019/2020 pre všetky ročníky
Platnosť ŠkVP od	01.09.2019	
Revidovanie	20.04.2020	Dodatok č.6,k ŠkVP ktorým sa menia princípy hodnotenia žiakov v čase prerušovania vyučovania .
Platnosť ŠkVP od	20.04.2020	

1. Všeobecná charakteristika školy

1.1 Veľkosť školy

Od 01.04 2002 je ZŠ právny subjektom s názvom Základná škola Tovarné. V júni 2002 pod správu ZŠ bola pridelená MŠ, ŠKD, SJ a zmenil sa názov právneho subjektu na ZŠ s MŠ Tovarné. Škola je plnoorganizovaná - má 9 ročníkov, špeciálne triedy ZŠ, triedy MŠ. Súčasťou školy je školské výchovné zariadenie – školský klub detí a zariadenie školského stravovania – školská jedáleň.

Výchovno vzdelávací proces bude realizovaný podľa Medzinárodnej klasifikácie vzdelávania ISCED:

ISCED 1 - Primárne vzdelávanie (1. – 4. ročník),

ISCED 2 - Nižšie stredné vzdelávanie (5. – 9. ročník).

1.2 Charakteristika žiakov

Základná škola s materskou školou Tovarné patrí medzi stredne veľké školy, v ktorej aj napriek každoročnému poklesu žiakov a tým aj tried, sme v rámci dôslednej personálnej politiky, úspornosťou, dokázali seriózne zabezpečovať materiálne – technické podmienky vyučovania. Školu navštevujú žiaci z Tovarného, Sedlísk, Ondavských Matiašoviec, Tovarnianskej Polianky, Štefanoviec a Hudcoviec. Znižovanie počtu žiakov súvisí s demografickým vývojom celkovo a tiež určitou migráciou obyvateľov v ostatných rokoch, najmä sťahovanie za prácou a prihlasovanie žiakov zo spádových obcí do okresného mesta. Tento fakt na jednej strane prináša zlepšenie priestorových podmienok (vytvorenie nových multifunkčných učební), na strane druhej spôsobuje nepriaznivý vývoj v naplnení tried a financovaní školy zo štátneho rozpočtu, čo môže výrazne ovplyvniť znižovanie počtu žiakov v triedach podľa nového školského zákona. Bez dostatočného finančného krytia. Prirodzeným dôsledkom znižovania priemerného počtu žiakov na triedu by mala byť teda hlavne v podmienkach dedinských škôl normatívnou jednotkou v oblasti financovania trieda namiesto žiaka.

Škola ponúka predovšetkým výchovne vyvážené prostredie, v ktorom žiak je pre učiteľa partnerom. Učíme deti aby sa nebáli vysloviť svoj názor na čokoľvek, čo sa ich týka, kolektívu a spoločnosť, učíme ich demokratickému zmýšľaniu tak, aby sa dobrá myšlienka, názor, či požiadavka dostali trebárs až k riaditeľke školy. Učíme ich tvrdej práci, ale i vedieť sa kultúrne a slušne správať na verejnosti, snažíme sa aby sebavedomie našich žiakov bolo zdravé a podložené schopnosťami, zručnosťami a vedomosťami.

Naplnenosť tried je v súčasnosti nasledovná: na I.stupni je naplnenosť 87,5 %, na II. stupni je naplnenosť 70,5 % a v ŠT ne naplnenosť 100%.To znamená že celková naplnenosť školy je 86 %.Škola zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces aj pre žiakov so ŠVVP, ktorí sú vzdelávaní v bežných triedach formou individuálnej integrácie a postupujú podľa IVP a žiakom vzdelávaným podľa UO ŠZŠ, ktorí sú vzdelávaní v špeciálnych triedach.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Vzhľadom na veľkosť školy , počet žiakov a počet tried je potrebný priemerný počet pedagogických zamestnancov v ZŠ16-18 , v MŠ 2-3, ŠKD 1-2.

V škole pracuje 1 výchovný poradca, 1 koordinátor pre environmentálnu výchovu, 1 koordinátor zdravej školy , 1 koordinátor protidrogovej prevencie , 1 asistent učiteľa. .Z radov pedagogických zamestnancov 5učitelia už získali rozširujúcim štúdiom spôsobilosť na vyučovanie a výchovnú činnosť v špeciálnych školách, čo je nevyhnutné aj vo vzdelávaní žiakov v špeciálnych triedach .Koordinátorom ŠKVP je riaditeľka školy. Náboženskú výchovu vyučujú4 pedagogickí zamestnanci s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou.

1.4 Menný zoznam učiteľov

P.č.	Meno učiteľa	Aprobácia
1.	Mgr. Bangová Anna	matematika
		biológia
2.	Mgr. Bovanová Zuzana	anglický jazyk
		učiteľstvo pre 1.stupeň
		predškolská pedagogika
3.	Ing. Friedmanská Mária	nemecký jazyk
		technické práce
4.	Ing. Gurbaľová Gabriela	fyzika
		etická výchova
		technická výchova
5.	PaedDr. Ľubomíra Horná	učiteľstvo 1.stupeň
		špeciálna pedagogika
6.	Mgr. Hrešková Martina	učiteľstvo 1.stupeň
		špeciálna pedagogika
7.	Mgr. Mižák Ľuboslav	matematika
		technická výchova
8.	Mgr. Molitorisová Marianna	slovenský jazyk a literatúra
		dejepis
9.	PaedDr. Pavelková Daniela	učiteľstvo 1.stupeň
10.	Mgr. Sabová Mária	učiteľstvo 1.stupeň
11.	Mgr. Šandrej Michal	dejepis
		filozofia
12.	Mgr. Šimurdová Radoslava	učiteľstvo 1.stupeň
13.	Mgr. Valčová Danka	anglický jazyk
		učiteľstvo pre 1.stupeň
		predškolská a elementárna pedagogika
14.	Mgr. Vasiľová Mária	slovenský jazyk a literatúra
		občianska náuka
15.	Ing.Mária Helmeczyová	náboženská výchova - rímskokatolícka
16.	Mgr. Hricuta Ondrej	náboženská výchova - gréckokatolícka
17.	Mgr. Juhasová Mária	náboženská výchova - evanjelická

1.5 Kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Veľký dopad na celkovú úroveň kvality výchovno – vzdelávacieho procesu má ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov /ďalej v zmysle zákona 317/2009 Z.z. kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov (KVPaOZ)/.

Plán kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov je prílohou plánu práce školy.

Cieľom vedenia školy v rámci zvyšovania kvality výchovno – vzdelávacieho procesu je :

Uvádzať začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe – prideliť uvádzajúceho učiteľa.

Udržiavať a zvyšovať kompetenciu pedagogických zamestnancov.

Motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.

Zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu

Sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.

Pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, knihovník atď.

Pripravovať pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.

Pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálными prostriedkami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.

Zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.

Sprostredkovať operatívny a časovo aktuálny transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.

Pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

1.6 Princípy kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov / vid' . príloha „Plán kontinuálneho vzdelávania/

KVPaOZ bude rešpektovať tieto princípy:

1. Ďalšie vzdelávanie je právom i povinnosťou každého pedagogického a odborného zamestnanca školy.
2. Každý pedagogický i odborný zamestnanec školy má mať možnosť ďalšieho vzdelávania za rovnakých podmienok.
3. Ďalšie vzdelávanie a zdokonaľovanie profesionality každého pedagogického a odborného zamestnanca školy má mať odraz v jeho finančnom ohodnotení a profesijnej kariére v súlade so systémom kariérneho rastu MŠ SR.
4. Základnou hodnotou ďalšieho vzdelávania každého pedagogického a odborného zamestnanca školy má byť kvalita vzdelávania a nie formálne získavanie certifikátov a čiarok za účasť na školeniach.
5. Pedagogickí a odborní zamestnanci školy sa aktívne podieľajú na určovaní cieľov, obsahu, prostriedkov a vyhodnocovaní efektívnosti systému ĎVPZ.
6. Škola spolupracuje s inštitúciami vytvárajúcimi systém ďalšieho vzdelávania v školstve (najmä s metodicko-pedagogickými centrami) a svoju činnosť s nimi koordinuje.

Efektívnosť **KVPaOZ** je pravidelne vyhodnocovaná a na základe výsledkov optimalizovaná.

Prioritnou úlohou školy je vytvorenie takých podmienok, aby každý pedagogický a odborný zamestnanec mal záujem sa neustále vzdelávať, zdokonaľovať svoje majstrovstvo a naopak, aby sa nezaujem o vzdelávanie, pohodlnosť, lajdáctvo nevyplácali.

KVPaOZ je zameraný predovšetkým na udržanie a zvyšovanie pedagogickej spôsobilosti (kompetencie) pedagogických zamestnancov. Zahŕňa najmä inovácie v odbore, inovácie v pedagogike a príbuzných vedách, didaktike jednotlivých

vyučovacích predmetov, efektívne postupy výchovy a vzdelávania mládeže, ako aj zásadné problémy nášho školstva. V školskom roku 2008/09 ide o zavedenie zákona o výchove a vzdelávaní, Štátnych vzdelávacích programov a tvorbu Školských vzdelávacích programov.

Pre prostriedky, metódy, organizačné formy, materiálne prostriedky **KVPaOZ platí táto zásada:**

Najlepší spôsob ako sa učiť je niečo robiť, najhorší spôsob ako učiť druhých, je rozprávať. Najcennejšie sú tie poznatky, ktoré študujúci získa vlastnou prácou a vlastným úsilím. Poznatky získané v dôsledku počúvania lektora, odpisovania z tabule, či spätného projektora, napodobňovania práce lektora nepatria medzi takéto cenné poznatky.

Účastníci vzdelávania budú mať možnosť voľby organizačných foriem, metód a materiálnych prostriedkov svojho vzdelávania. Hlavnými znakmi práce vzdelávaných je: **motivácia, iniciatíva, samostatnosť, aktivita, kritické postoje, spätná väzba, tvorivosť, zodpovednosť za výsledky.**

/ Presný harmonogram – vid'.Plán kontinuálneho vzdelávania /

1.7 Organizácia prijímacieho konania

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Na primárne vzdelávanie sa prijíma dieťa , ktoré splnilo podmienky na začatie plnenia povinnej školskej dochádzky podľa § 19. Povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka , ktorý nasleduje po dni , keď dieťa dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť .

Zápis do 1.ročníka sa koná od 15.januára do 15.februára , ktorý predchádza začiatku školského roka , v ktorom má dieťa plniť povinnú školskú dochádzku.

NIŽSIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

Vedenie školy nemá špecifické požiadavky na žiakov v prijímacom konaní na nižšie sekundárne vzdelávanie.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy žiak získa primárne vzdelanie. Na vysvedčení vo štvrtom ročníku sa do doložky uvedie: „**Žiak získal primárne vzdelanie**“. Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „**Žiak získal nižšie stredné vzdelanie**“.

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu“. Ak sa v individuálnom vzdelávacom programe úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmete (predmetoch) ...“. V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace so jeho vzdelávaním.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie: „Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu.“

1.8 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Na škole pracuje **Rodičovské združenie** pod vedením Mgr. Andrey Vargovej, ktorá je škole a žiakom nápomocná v každom smere či už pri realizácii projektov, podujatí alebo finančnej podpore. Pravidelne prizýva vedenie školy na svoje zasadnutia a snaží sa riešiť konkrétne vzniknuté či materiálno-technické ako aj výchovné problémy. Členmi RZ sú každoročne zvolení zástupcovia rodičov (z každej triedy 2).

RZ zabezpečuje vecné odmeny pre žiakov za účasť na predmetových súťažiach a olympiádach ako aj pri organizovaní mimoškolských podujatí nielen s deťmi ale aj

rodičmi, čím sa vytvára atmosféra rodinnej pohody. Medzi dlhodobou organizované podujatia v spoluprácu s RZ patria :

- slávnostné akademie—na začiatku a konci školského roka,
- turisticko –poznávacie výlety pre žiakov
- mesačné vedomostné kvízy pre žiakov
- celoškolské rodičovské združenie
- MISS školy
- Mikuláš
- Vianočná akadémia
- Zápis do 1.ročníka
- Karneval
- Valentínska diskotéka
- Európsky deň rodičov a škôl
- Deň učiteľov
- Vernisáž ku Dňu Zeme
- Medzinárodný deň detí - športový deň
- Rodičia deťom - deti rodičom
- Nočná hra
- Gulášovka

Rada školy je samosprávny orgán ustanovený zákonom . Má 11 členov , zasadá minimálne 4 krát ročne .

Zloženie Rady školy: Predseda: Mgr. Marianna Molitorisová

Členovia: Mgr. Andrea Vargová, Mgr. Adriána Lukčová, p.Jana Cichá , p. Marián Kerčák, p. Lenka Krišková , Ing. Jana Baníková, p.Mirko Kašubjak, p. Marián Čurha, p. Peter babinčák, p. Iveta Šuľová

Členovia sa pravidelne stretávajú a spolu s vedením konzultujú vzniknuté problémy v oblasti financovania, personálneho zabezpečenia a chodu školy.

Zriaďovateľ : Obec Tovarné vykonáva prenesené funkcie štátu v oblasti výchovy a vzdelávania a originálnych kompetencií v oblasti MŠ, ŠJ, ŠKD . S vedením školy zabezpečuje chod celej školy po stránke materiálnej , najmä z hľadiska údržby / rekonštrukcie / celej školy .

Zriaďovateľ pravidelne prizýva vedenie školy na zasadnutia obecného zastupiteľstva a pomáha pri riešení prípadne vzniknutých problémov ..

Materská škola je súčasťou školy ktorej spočíva v spoločne vypracovanom celoročnom pláne pri organizovaní spoločných akcií, návštev so zámerom pripraviť deti MŠ na bezproblémový prechod do základnej školy. Na konci roka spoločne vyhodnocujeme plnenie celoročného plánu spolupráce.

Nakoľko v škola zabezpečuje výchovno – vzdelávací proces aj pre žiakov so ŠVVP, v bežných a špeciálnych triedach spolupracujeme s CPPPaP, CŠPP, vo Vranove n/Top. Špeciálni pedagógovia pravidelne s učiteľmi našej školy konzultujú prípadne vzniknuté problémy a vyučovacie výsledky žiakov so ŠVVP.

1.9 Priestorové a materiálo–technické podmienky školy

Budovy školy sú situované v peknom a príjemnom prostredí s dostatkom zelene , oddychových priestorov .Školský areál pozostáva z 3 budov. Pôvodná budova školy slúži svojmu účelu od roku 1960 a v roku 2010 bola zrekonštruovaná .Počas rekonštrukcia sa vykonali následné úpravy a práce : výmena okien , celková rekonštrukcia strechy, úprava podláh , zateplenie fasády , rekonštrukcia sociálnych zariadení , vymaľovanie interiéru, rekonštrukcia ústredného kúrenia. Na škodu je že do projektu nebola zakomponovaná rekonštrukcia elektrických rozvodov a kanalizácie. Rekonštrukciu kanalizácie sme realizovali z vlastných zdrojov, ostáva ešte rekonštrukcia elektroinštalácie. V „starej“ budove je v súčasnosti 19 miestností, z ktorých 3 slúžia ako sekretariát /zástupca, riaditeľka, ekonómka/ 1 zborovňa, 1 miestnosť pre prevádzkových zamestnancov a nasledovné učebne : ***Učebňa informatickej výchovy I - pre 17 žiakov , Multifunkčná učebňa- VYV ,Fyzika, dvojlavice, dataprojektor/, Multifunkčná učebňa S JL,DJZ , Multifunkčná učebňa – VI.A /jednolavice,dataprojektor/ , Multifunkčná učebňa – Geografia , Multimediálna učebňa pre 26 žiakov- / Informatika , Matematika/ , Knižnica, Multimediálnu učebňa pre žiakov 1. Stupňa(dataprojektor, interaktívna tabuľa ,20 tabletov). Digitálna učebňa pre žiakov ŠT(dataprojektor, interaktívna tabuľa, ozvučovací technika). Okrem 3.A.,4.A,8.B,8.C sú vo všetkých triedach dataprojektory.,***

V „novej“ budove je spolu 11 miestností, z ktorých sú 3 klasické triedy , 1 zborovňa, 1 sklad učebníc, 1 archív a nasledovné učebne :

Jazykové laboratórium pre 18 žiakov, Laboratórium prírodovedných predmetov- Chémia, Biológia ,Laboratórium všeobecno- vzdelávacích predmetov - OBN,HUV , jednolavíc pre 30 žiakov, , Učebňa informatickej výchovy II – pre 12 žiakov, Kuchynka, Školské dielne, Multifunkčné ihrisko.

V tretej budove je školská jedáleň a materská škôlka, ktoré sú súčasťou ZŠ. Stravovanie pre žiakov a zamestnancov je zabezpečené v školskej jedálni.

Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z prvotného vybavenia školy.

Najväčším nedostatkom je, že aj v 21. storočí existuje taká škola ako naša- BEZ TELOCVIČNE- a deti cvičia na hygienicky a zdraviu nebezpečnej chodbe s betónovým povrchom. V tomto školskom roku tento problém zmiernime tým, že žiaci budú čiastočne na cvičenie využívať „malú telocvičňu, ktorú sme zriadili v priestoroch bývalých šatní.

Potreby a pripravované plány:

V nasledujúcich rokoch je potrebné postupne v triedach doplniť skrine na hygienické potreby žiakov.

Školské ihrisko je v nevyhovujúcom stave, potrebujeme doň investovať. V minulosti sme podali viacero projektov na rekonštrukciu ihrísk, ktoré boli neúspešné.

Audiovizuálna technika v škole v súčasnosti ,ktorá je umiestená v odborných učebniach , kabinetoch a zborovni.

Počítač - 38 ks , tlačiareň- 6 ks, skener- 2 ks, kopírovací stroj- 2 ks, premietacie plátno- 1 ks ,dataproyektor -10 ks, televízor -1ks, interaktívna tabuľa- 5ks, notebook- 13 ks ,tablety – 20 ks.

1.10 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Bezpečnosť sa stala pevnou súčasťou výchovno – vzdelávacieho procesu.

1. Poučenie o BOZP – pre žiakov sa uskutočňuje každoročne na začiatku školského roka na triednických hodinách , na úvodných hodinách predmetov vyžadujúcich zvýšenú pozornosť na bezpečnosť , pred exkurziami , výletmi , kurzami a opätovne na triednických hodinách v prípade úrazu v triede .

Žiaci, ktorí majú zdravotné obmedzenia neumožňujúce im vykonávať určité pohybové úkony a cvičenia sú na základe žiadosti zákonného zástupcu a odborného lekárskeho vyšetrenia oslobodení od týchto cvičení, poprípade sú oslobodení od vyučovania daného predmetu. Rozhodnutie o oslobodení vydáva riaditeľka školy.

- dokumenty potvrdzujúce poučenie o bezpečnosti a rozhodnutia sú uložené v portfóliu žiaka.

- pre pedagogických i nepedagogických zamestnancov sa v mesiaci august

uskutočňuje pravidelné preškoľovanie a preverovanie vedomostí z oblasti

BOZP , PO , v dvojročných cykloch.

- pre začínajúcich pracovníkov sa uskutočňuje vstupné školenie

- bezpečnostný a požiarny technik vykonáva pravidelné kontroly bezpečnosti

a ochrany zdravia a upozorňuje na prípadné nedostatky a ich odstraňovanie

2. Aktualizácia školského poriadku sa každoročne uskutočňuje na začiatku školského roka .

3. Akcie mimo budovy školy sa so žiakmi uskutočňujú len po písomnom informovanom súhlase zákonného zástupcu žiaka.

4. Každoročne v marci sa uskutočňujú kontroly všetkých objektov školy v oblasti BOZP a PO.

5. Revízie elektrozariadení, plynových zariadení, bleskozvodov sa uskutočňujú podľa plánu .

2 Charakteristika školského vzdelávacieho programu

ZŠ s MŠ Tovarné je ako som uviedla plnoorganizovanou dedinskou školou s priemerným počtom žiakov, ktorí dochádzajú na vyučovanie zo 6 obcí. Organizovaním zaujímavých aktivít a zviditeľňovaním školy v médiách k nám dochádzajú aj žiaci nepatriaci do školského obvodu a aj zo susedného okresu Humenné. Preto aj naďalej bude cieľom a zámerom pokračovať v tradíciách a aktivitách , ktoré oslovia rodičov aby zverili svoje deti do výchovy skúseným pedagógom pracujúcim v našej škole.

Veľkým kladom sú pedagógovia na vysokej profesionálnej a ľudskej úrovni. Sú to ľudia na správnom mieste, sú v jednej osobe psychológovia, manažéri, taktici, tvorcovia , administrátori. Sú to ľudia snažiaci sa za jeden či viac rokov zanechať v žiakoch stopu ľudskosti, poznania , dobroty a šťastia.

Samozrejme škola má aj nedostatky, ktoré vidíme v materiálno – technickom vybavení tried, učební, nevyhovujúcim prostredí na vyučovanie TVa schátralou budovou. Aj tieto nedostatky postupne odstránime.

Už názov školy–„**MÚDROŠŤOU, VZDELANOSŤOU A LÁSKOU BUDUJEME SVET BEZ NÁSILIA**“ charakterizuje zameranie a výnimočnosť školy. V posledných rokoch sa zabúdalo na výchovu našich žiakov, našej budúcnosti. V mnohých nielen školách ale aj v bežnom živote sme sa stretávali s násilím, šikanovaním, nenávisťou. Dnešné deti si nevážia rodičov, spolužiakov a bohužiaľ nevážia si ani svoju vlasť.

Preto je náš ŠkVP zameraný na človeka nielen múdreho, vzdelaného , ale aj človeka úctivého, tolerantného , chápavého **a hlavným cieľom ŠkVP je :**

-vyriešenie neprospievania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Naším cieľom bolo doslova presvedčiť rodičov ,ktorých deti nedosahovali uspokojivé výchovno – vzdelávacie výsledky, aby užšie spolupracovali so školou. Nadviazali sme spoluprácu so ČŠPPP, spoločným úsilím sme dosiahli individuálne vzdelávanie. Potešujúce pre nás je , že individuálnym prístupom žiaci zvládajú redukované základné učivo (tento cieľ je dlhodobý).

-v tomto smere budeme pokračovať aj v realizácii „individuálnych“ rodičovských združení pre rodičov žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

- cieľom je vybudovať školu rodinného typu, školu hrou a príkladom

-naďalej podporovať kreativitu, samostatnosť a profesijný rast pedagógov, vytvorením optimálnych podmienok a prostredia na ich prácu

-pokračovať v premene tradičnej encyklopedicko – memorovacej a direktívno - neživotnej výchovy na tvorivo humánnu

-prístupovať k vzdelaniu tak ,aby bolo hodnotové pre život

-dôraz klásť v edukačnom procese na slobodu osobnosti ,aktivitu na tvorivý spôsob bytia pre život v novom tisícročí

-pokračovať v zmene filozofie výchovy a vzdelávania spoločným hľadaním odpovede na otázku „prečo “ vzdelávať

-pokračovať v snahe o zmenu obsahu vzdelávania znížením počtu nefunkčných informácií

-pokračovať v zmenách prístupov učiteľov od direktívneho k nedirektívnemu

- pokračovať v zmene princípu riadenia prenášaním kompetencií na vedúcich MZ , PK, Radu školy , Rodičovské združenie

-naďalej podporovať vzdelávanie talentovaných žiakov

-rozšíriť vzdelávacie aktivity žiakov podľa ich záujmov

- blokové vyučovanie –blokové vyučovanie je zamerané na prierezové témy a plnenie úloh v rámci finančnej gramotnosti, nakoľko nemáme telocvičňu v rámci blokového vyučovania navštevujeme klzisko a plaváreň

-naďalej podporovať športovú prípravu v ZŠ , MŠ

-zavedenie IKT v MŠ , ŠKD , ŠJ

-prevenciou pokračovať predchádzaniu šikanovania a rasovej diskriminácii u žiakov

2.1 Pedagogické princípy školy

Výchovno-vzdelávaciu činnosť budeme smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy, aby boli komunikatívni, flexibilní, tvoriví aby vedeli samostatne vyhľadávať informácie a hlavne aby vedeli svoju prácu prezentovať .

Chceme pripraviť žiaka- človeka rozhladeného, vytrvalého , schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.

Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.

Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

Formovať u žiakov tvorivý životný štýl ,vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.

Vychovávať žiakov v duchu humanistických princíпов, vychovať žiaka-vlastenca, vážiaceho si svoju vlasť .

V spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Naším princípom je, aby každý žiak v škole zažil úspech.

Veľký dôraz budeme klásť na vytvorenie dobrého tímu pedagogických pracovníkov podporovaním a umožňovaním odborného rastu .Chceme vytvoriť také podmienky , aby sa pedagogickí a prevádzkoví zamestnanci cítili v škole spolu so žiakmi ako jedna veľká súdržná rodina. To všetko chceme dosiahnuť v prostredí školy moderného štýlu , v ktorej má byť dobre žiakom aj učiteľom.

2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania

ZŠ s MŠ je plnoorganizovaná škola s priemerným počtom žiakov a jemu odpovedajúcim počtom pedagogických a nepedagogických zamestnancov. Veľkým kladom je ako som uviedla priemerný počet žiakov (na druhej strane je to výhoda) ,čo umožňuje vytvárať v škole kvalitné medziľudské vzťahy. Všetci pedagógovia poznajú žiakov a oslovujú ich krstným menom čo vytvára bližšie vzťahy škola-učiteľ – žiak a zároveň do trojlístka sa pridružujú aj kvalitné vzťahy s rodičmi.

Školský vzdelávací program je zameraný na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov a od 7. ročníka si budú môcť žiaci vybrať v alternatíve druhý cudzí jazyk – nemecký, alebo techniku..

Okrem toho že anglický jazyk vyučujeme od prvého ročníka, na posilnenie sme zaviedli aj vlastné predmety vyučované metódou CLIL / v anglickom jazyku/– Štvorlístok v 1. a 2. ročníku ,Tvorivé čítanie v v anglickom jazyku v 3.ročníku.

Vedenie domácnosti / v anglickom jazyku / v 5. ,6.,7. 9.ročníku. Rozvoj čitateľskej gramotnosti / v nemeckom jazyku/ v 8. A 9. ročníku.

Rodičia žiakov majú možnosť výberu z dvoch učebných plánov a to variant A – so zameraním na prírodovedné predmety a variant B so zameraním na techniku.

Vychádzajúc z tradícií , dlhoročných skúseností , úspechov školy a z možností a na základe zisteného záujmu rodičov naša škola bude :

- **škola otvorená** pre všetky deti, rodičov ,verejnosť , a to ako obsahom vzdelania , tak i formami ,komunikáciou ,požiadavkami zo strany rodičov . Budeme každoročne organizovať Deň otvorených dverí pre rodičov a verejnosť s možnosťou zúčastňovať sa na vyučovaní . K tomu budú patriť aj netradičné formy spolupráce – akadémie, spoločné podujatia a pod.

- **škola občianska** – škola demokratických prístupov a výchovy morálneho správania sa , rešpektovania osobnosti žiaka, učiteľa ako i každého pracovníka školy ,uplatňujeme diferencovaný prístup s cieľom všestranného rozvoja osobnosti žiaka schopného zodpovedne sa rozhodovať , žiť podľa všeobecne uznávaných životných a morálnych hodnôt a občianskych princípov

- **škola športová** – dlhoročnou tradíciou sú plavecké kurzy, lyžiarske kurzy , hádzaná .V rámci záujmových útvarov sú športové krúžky najnavštevovanejšími.

- **škola zdravého životného štýlu** – realizáciou projektu Škola podporujúca zdravie , projektu protidrogového koordinátora a koordinátora environmentálnej výchovy a zavedením nových predmetov –environmentálne praktiká , výchova k zdraviu, štvorlístok , besedami ,výstavami, zberovými aktivitami vedieme žiakov k nenásilnou formou k vybudovaniu si životných návykov zdravých pre seba a spoločnosť

- **škola rešpektu a tolerancie** – pre úspešný vývoj dieťaťa má význam život v populačne prirodzenej skupine , kde sú zastúpení jedinci s rôznymi vlohami , vlastnosťami a potrebami . Preto v škole rešpektujeme a pomáhame deťom so ŠVVP.

- **škola európska** – dlhodobo vyučujeme cudzí jazyk už v materskej škôlke v nadväznosti na prvý ročník. Proces výučby prebieha využívaním netradičných foriem , najmä využívaním IKT technológií , spolupráce iných škôl v zahraničí / E – twinning/

- **škola integrovanej výučby cudzích jazykov –CLIL** – táto metóda pokrýva všetky formy vzdelávania akademických , umelecko – výchovných a technických predmetov prostredníctvom vyučovania cudzieho jazyka , ktorý nie je pre väčšinu žiakov materinským jazykom, tzn. Že sa integruje vyučovanie obsahu predmetu s vyučovaním cudzieho (pracovného) jazyka. Špecifickosť postavenia cudzieho jazyka v tejto metodike spočíva v tom , že cudzí jazyk tu nie je len cieľom vzdelávania ,ale aj prostriedkom , pomocou ktorého sa vzdelanie získava . Inými slovami učiteľ zároveň učí predmet aj cudzí jazyk, a ten sa stáva médiom vyučovania – t.j. pracovným jazykom .

Žiaci sa učia tento predmet v prirodzených podmienkach – žiaci skutočne komunikujú, nepoužívajú jazyk v umelo navodených podmienkach.

- **škola moderných technológií** –vo vyučovacom procese využívame moderné technológie – učebne, internet, multimédiá ,interaktívne tabule a projektové vyučovanie sa stáva súčasťou vyučovacích hodín.

-**škola kultúry a tradícií** –k základnému vzdelávaciemu modelu prostredníctvom vyučovacích hodín výtvarnej, hudobnej výchovy, dejepisu ,literatúry pripájame exkurzie na pamätné miesta ,divadelné scény v blízkom okolí ,čím umožňujeme žiakom nielen zúčastniť sa predstavenia ale zažiť ho aj v kultúrnom prostredí.

- **škola inkluzívna** –vid'.pri multikultúrnejvýchove

- **škola bez urážok, škola hravá, úsmevná, tolerantná , škola bez kriku**

To všetko chceme dosiahnuť s tímom pedagógov na vysokej profesionálnej úrovni ,ktorí sú flexibilní, tvoriví , iniciatívny, aktívny , s vysokou mierou zodpovednosti za výsledky práce a za zverených žiakov . Tieto atribúty sú veľkým kladom a východiskovým stavom , ktorý ponúkame rodičom , žiakom , verejnosti.

Materiálno technické podmienky sú v súčasnosti na priemernej úrovni. Postupne sa budeme snažiť zriadiť všetky triedy ako multifunkčné učebne , aby sa žiaci nemuseli presúvať na jednotlivé vyučovacie hodiny .Z toho vyplýva aj zakúpenie vždy novšej a modernejšej audiovizuálnej techniky. Prioritou je pre nás aby v budúcnosti škola disponovala s takým počtom počítačov, aby na piatich žiakov pripadalo 5 počítačov.

SWOT ANALÝZA - SEBAHODNOTENIE

Na vytvorenie jednotného koncepčného zámeru je nevyhnutné urobiť swot analýzu, poznať a zaoberať sa slabými a silnými stránkami školy, vedieť, aké má príležitosti a aké ohrozenia môže očakávať.

SWOT analýza

Silné stránky školy :

- starostlivosť o nadané a talentované deti
- využívanie alternatívnych spôsobov vo výchovno – vzdelávacom procese
- výučba a integrácia detí so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami
- plnenie environmentálneho programu vlády cez Školy podporujúce zdravie
- výborná spolupráca pedagógov ZŠ a MŠ
- kvalifikovanosť a odbornosť pedagógov
- systém vzdelávania pedagógov ,informačné kompetencie , kľúčové kompetencie
- 1. a 2. atestácia, formy špecializačného a inovačného štúdia, prehĺbovanie odbornosti
- právna subjektivita školy a Rodičovského združenia
- kvalitná koncepcia rozvoja školy z dlhodobého hľadiska
- výborná spolupráca Rady školy a Rodičovského združenia
- aktívna účasť rodičov na mimoškolských podujatiach

- vysoký stupeň ovládania práce s IKT pedagógov
- aktívna práca poradných orgánov vedia – MZ , PK
- aktívne zapájanie sa žiackeho školského parlamentu do chodu a života školy
- interiérová úprava priestorov
- dobré meno školy na verejnosti
- vydávanie školského časopisu
- reprezentácia školy na spoločenských podujatiach
- organizovanie regionálnych súťaží
- starostlivosť o zdravie detí
- umiestnenie žiakov na SŠ
- výborné výsledky celoslovenského testovania deviatakov
- umiestnenia žiakov v okresných a celoslovenských predmetových súťažiach a olympiádach
- výborné výsledky a hodnotenie školy Štátnou školskou inšpekciou v roku 2006 a 2011
- blokové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- vypracovávanie projektov
- materiálno – technické vybavenie školy
- odborné učebne
- výučbová metóda CLIL

Slabé stránky školy :

- znižovanie počtu žiakov v rámci s demografického vývoja na Slovensku a regióne

- slabý záujem o dianie v škole rodičov zo SZP
- nevyhovujúce podmienky na vyučovanie telesnej výchovy/ škola nemá telocvičňu/
- slabšia vybavenosť učebnými pomôckami a zariadenia v MŠ
- materiálne vybavenie ŠJ

Ohrozenia :

- znižovanie financií vplyvom demografického vývoja obyvateľstva
- nezvyšujúci sa spoločenský status učiteľa
- nedostatočný záujem zo strany rodičovskej verejnosti
- nepriaznivá ekonomická situácia v niektorých rodinách
- odchod žiakov zo spádových škôl do mestských škôl

Príležitosti

- získavať primeranými racionalizačnými opatreniami optimálne množstvo finančných prostriedkov na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu a prevádzky školy
- odbornú štruktúru vyučovania skvalitniť v najväčšom možnom rozsahu

3 Stupeň vzdelania ISCED 1 – Primárne vzdelávanie – 1.stupeň základnej školy (1.-4.ročník).

Stupeň vzdelania – Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy , žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy . Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3.1 *Profil absolventa*

Profil absolventa primárneho vzdelávania

Budeme sa snažiť vzdelávanie robiť tak, aby žiaci mali potrebné vedomosti a zručnosti, ale aby všetky svoje vedomosti, zručnosti, schopnosti dokázali aj správne využiť pri realizácii úloh. To znamená, že sa nevzdávame ani vedomostí ani zručnosti, len sa snažíme, aby ich študent vedel využiť. Pritom to ale neznamená, že sú to pragmaticky zamerané vedomosti.

Sme škola a ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol aj usilovný, svedomitý, samostatný, čestný.

Absolvent 1.stupňa ZŠ by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa i svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, upevniť si metódy štúdia a práce s informáciami, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít.

Absolvent programu **primárneho vzdelávania** má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného vzdelávania, aby nadobudol základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal predpoklady pre to, aby si vážil sám seba, i druhých ľudí, aby bol dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať. Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Našou snahou je v konečnom dôsledku dosiahnuť , aby zo školy žiaci boli schopní
:

1. **socializovať sa v škole , rodine, spoločnosti**
2. **celoživotne a iniciatívne sa vzdelávať**
3. **asertívne komunikovať v rodnom i dvoch cudzích jazykoch**
4. **vedieť a vidieť prežívať krásu súčasnosti aj**
5. **žiť zdravým životným štýlom**
6. **reálne zhodnotiť svoje možnosti na trhu práce**

To všetko chceme dosiahnuť v prostredí školy moderného štýlu , v ktorej má byť dobre nielen žiakom ale aj učiteľom.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňov vzdelávania.

3.2 Pedagogické stratégie

Spoločné postupy na úrovni školy , uplatňované vo vyučovaní aj mimo neho , ktorými škola cielene rozvíja kľúčové kompetencie žiakov :

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k učeniu sa :

-na praktických príkladoch blízkyh žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu

- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie ,učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu

- do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment

- uplatňujeme individuálny prístup , výsledky posudzujeme vždy z pohľadu „pridanej hodnoty “

- motivujeme k učeniu – snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia

- využívame metódu CLIL

- na začiatku vyučovacej hodiny vždy spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ, na konci vyučovacej hodiny spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie

- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov

- žiakom zadávame samostatné práce , ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov

- zadávame motivačné domáce úlohy - umožňujeme žiakom vybrať si z ponuky troch domácich úloh

- od žiakov žiadame prezentáciu domácich úloh

- od žiakov vyžadujeme hodné rozvrhnutie vlastnej práce , učíme ich plánovať , organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť

- vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady

- žiakom umožňujeme pozorovať , experimentovať , porovnávať výsledky a vyvodzovať závery

- učíme práci s chybou

- učíme trpezlivosti a povzbudzujeme

- pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie

Ideme príkladom - neustále si svojim ďalším vzdelávaním rozširujeme svoj pedagogický obzor.

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku
- podporujeme rôzne formy komunikácie na medzinárodnej úrovni v rámci Európy aj svete
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie
- podporujeme kritiku a sebakritiku
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v obtiažnych a ohrozujúcich situáciách
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a nonverbálnej komunikácii
- dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní v komunitných kruhoch
- vytvárame dostatočný priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca , projekty, referáty, riadené diskusie , komunitný kruh
- umožníme žiakom podieľať sa na príprave rozhlasových relácií
- vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming , brainpooling , simuláciu , hranie rolí ,
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie
- vyžadujeme uplatňovanie znalostí cudzieho jazyka / rozvoj komunikácie v druhom cudzom jazyku / , a to nielen pri vyučovaní ale aj pri výmenných návštevách , exkurziách , poznávacích zájazdoch , besedách
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy – akadémie , večierky, akcie školy
- zaradujeme činnosti umožňujúce komunikáciu s rôznymi vekovými skupinami žiakov a s dospelou populáciou, / spolupráca a spoločné aktivity starších a mladších žiakov , spolupráca so žiakmi v špeciálnych triedach , s rodičmi, starými rodičmi , domovom dôchodcov a podobne./

Ideme príkladom – profesionálnym prístupom ku komunikácii so žiakmi , rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou . Otvorene komunikujeme na kultúrnej úrovni , svoje názory opierame o logické argumenty. Netolerujeme ohováranie , nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentujeme na verejnosti.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a prírodovedného myslenia

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaraďujeme do vyučovania modelové príklady
- učíme žiaka k pozitívnemu postoju v matematike , ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku , správne využívať argumentáciu
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi , prístrojmi a údajmi
- podporujeme zvedavosť , záujem o etické a celosvetové otázky

Ideme príkladom - sami sa zaujímame o najnovšie výsledky vedy a techniky , ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov – časopis, webová stránka , prezentácia a pod.
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce – power point , písomne , graficky pomocou obrazového vyjadrenia , podľa veku žiaka a druhu témy. Následne požadujeme prezentáciu , obhajobu a počúvanie iných
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní technológie informačnej spoločnosti , najmä ich schopnosť posudzovať relevantnosť zdrojov a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom

- žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s technológiami informačnej spoločnosti

- poukazujem na význam technológie informačnej spoločnosti

Ideme príkladom : systematicky sa zdokonaľujeme v oblasti využívania technológie informačnej spoločnosti , pedagogickú dokumentáciu tvoríme pomocou dostupnej technológie , internet využívame v príprave na vyučovanie i k osobnej potrebe.

Stratégie smerujúce k rozvoju osobných , sociálnych a občianskych kompetencií

- pravidlá správania sú každoročne vypracované na podmienky školy

- už od 1.ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy

- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedoržaní pravidiel triedy či školského poriadku , vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel

- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania - šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu

-netolerujeme hrubé , agresívne , a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov zamestnancov školy a rodičov

- netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci

- v škole pracuje žiacka samospráva – žiacky parlament

- obsah triednických hodín pripravuje spolu so žiakmi

- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame komunitné kruhy, diskusné kruhy

- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov CPPP ,polície ,výchovného poradcu

- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť svoje pocity, nálady

- primerane ich upozorňujeme na psychické a fyzické násilie, s ktorým sa stretávajú

- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení , využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa ľudí
- exkurziami a vychádzkami do okolia umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať
- organizujeme besedy z rôznych odvetví
- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – Veľká noc , Vianoce
- organizuje vystúpenia pre verejnosť , zabezpečujeme účasť žiakov na akciách obce , vystupovania pre staršie a mladšie generácie
- zapájame žiakov do celoškolských projektových dní – Deň otvorených dverí , Olympijsky deň, Deň detí, Rodičia deťom – deti rodičom a pod.

Prostredníctvom vzdelávacích poukazov ponúkame žiakom vhodné kultúrne aktivity ako aj aktivity s protidrogovou tematikou

Ideme príkladom : rešpektujem právne predpisy , vnútorné normy školy , plníme si príkladne svoje úlohy. Rešpektujeme osobnosť žiaka a jeho práva. Správame sa k žiakom , ich rodičom a ku svojim spolupracovníkom tak, ako si prajeme aby sa oni správali k nám . Budujeme priateľskú a otvorenú atmosféru v triede a škole.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania
- účasťou na výstavách , divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty , schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky
- podporujeme rozvoj umeleckej kreatívnosti žiakov ako možnosti ich profesionálneho zamerania

- prostredníctvom akadémií , školských vystúpení prezentujeme žiacku umeleckú tvorivosť všetkých druhov
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, obce, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme u žiakov hrdosť voči národným dejinám a vlasti
- kontaktmi so žiakmi iných škôl iných národov prostredníctvom projektovej činnosti a osobnými návštevami učíme žiakov vnímať kultúrnu jazykovú rozmanitosť v Európe
- u žiakov formujeme vedomie, že kultúrna vyjadrovania sa je znakom kultúrnosti osobnosti

Ideme príkladom : estetická úprava tried, chodieb, písomných dokumentov, prezentácia vlastných názorov na vnímané umelecké diela ako aj tvorba vlastných umeleckých diel sú znakom našej kultúrnosti. Vkusne dotvárame aj vonkajšie prostredie školy

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy .pozorovať rôzne javy , hľadať ich vysvetlenie , uskutočňovať pokusy , overiť výsledok riešenia a zvážiť jeho uplatnenie v praxi
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie , pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy
- žiakom ponúkame úlohy , ktoré vyžadujú prepojenie znalosti viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu
- žiakom nebránime pri voľbe poradia pri vypracovaní úloh
- priebežne monitorujeme ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov v škole aj pri mimoškolských akciách

Ideme príkladom : učíme sa sami lepšie , s rozumom a nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole

3.3 Začlenenie prierezových tém

Využitie a začlenenie prierezových tém :

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov.

V tomto školskom roku tieto prierezové témy využijeme na vyučovaní v rámci jednotlivých predmetov ale aj ako kurzy v priebehu ktorých si žiaci **osvoja kľúčové kompetencie v zmysle ŠVP**

Prierezové témy sa budú prelínať blokovým vyučovaním , ktoré sa bude realizovať vždy v posledný týždeň v mesiaci.

Environmentálna výchova (EV)

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod.. Prierezová téma sa prelína obsahom nového predmetu vyučovaného v 5. a 6. ročníku s názvom environmentálne praktiká a je prierezovou oblasťou vo všetkých vyučovacích predmetoch.

Osobnostný a sociálny rozvoj (OaSR)

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí,

ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Najdôležitejší je u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj k rodinnej výchove.

Mediálna výchova (MDV)

Žiaci sú už v tomto veku vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačených - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali. Formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Multikultúrna výchova (MUV)

Zmysel prierezovej témy: **Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska** sa v súčasnosti prehľbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehľboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie

Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Dopravná výchova (DOV)/len ISCED 1/

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo, rodičovstvo. Prierezová téma je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto témy je prispieť k tomu, aby si žiak osvojil:

- základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti aj budúcnosti
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote

Ochrana života a zdravia (OZO)

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči

občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaobrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách. Prierezovú tému napĺňa obsah riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra (RLK) / len ISCED 1/

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je **vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.**

4 Stupeň vzdelania ISCED 2 – Nižšie stredné vzdelávanie – 2.stupeň základnej školy 5.-9.ročník

Stupeň vzdelania - Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

4.1 Profil absolventa

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebazvdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent 2.stupňa ZŠ by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa i svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít.

Absolvent programu Nižšieho stredného vzdelávania má byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho

vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

Našou snahou je v konečnom dôsledku dosiahnuť , aby zo školy žiaci boli schopní :

- 1. socializovať sa v škole , rodine, spoločnosti**
- 2. celoživotne a iniciatívne sa vzdelávať**
- 3. asertívne komunikovať v rodnom i dvoch cudzích jazykoch**
- 4. vedieť a vidieť prežívať krásu súčasnosti aj**
- 5. žiť zdravým životným štýlom**
- 6. reálne zhodnotiť svoje možnosti na trhu práce**

To všetko chceme dosiahnuť v prostredí školy moderného štýlu , v ktorej má byť dobre nielen žiakom ale aj učiteľom.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňov vzdelávania.

4.2 Pedagogické stratégie

Spoločné postupy na úrovni školy , uplatňované vo vyučovaní aj mimo neho , ktorými škola cielene rozvíja kľúčové kompetencie žiakov :

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa :

-na praktických príkladoch blízkyh žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu

- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie ,učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu

- do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment
- uplatňujeme individuálny prístup , výsledky posudzujeme vždy z pohľadu „pridanej hodnoty “
- motivujeme k učeniu – snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia
- na začiatku vyučovacej hodiny vždy spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ, na konci vyučovacej hodiny spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov
- žiakom zadávame samostatné práce , ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov
- zadávame motivačné domáce úlohy - umožňujeme žiakom vybrať si z ponuky troch domácich úloh
- od žiakov žiadame prezentáciu domácich úloh
- od žiakov vyžadujeme hodné rozvrhnutie vlastnej práce , učíme ich plánovať , organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť
- vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady
- žiakom umožňujeme pozorovať , experimentovať , porovnávať výsledky a vyvodzovať závery
- učíme práci s chybou
- učíme trpezlivosti a povzbudzujeme
- pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie

Ideme príkladom - neustále si svojim ďalším vzdelávaním rozširujeme svoj pedagogický obzor.

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku
- podporujeme rôzne formy komunikácie na medzinárodnej úrovni v rámci Európy aj svete
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie
- podporujeme kritiku a sebakritiku
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v obtiažnych a ohrozujúcich situáciách
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a nonverbálnej komunikácii
- dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní v komunitných kruhoch
- vytvárame dostatočný priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca , projekty, referáty, riadené diskusie , komunitný kruh
- umožníme žiakom podieľať sa na príprave rozhlasových relácií
- vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming , brainpooling , simuláciu , hranie rolí ,
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie
- vyžadujeme uplatňovanie znalostí cudzieho jazyka / rozvoj komunikácie v druhom cudzom jazyku / , a to nielen pri vyučovaní ale aj pri výmenných návštevách , exkurziách , poznávacích zájazdoch , besedách

- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy – akadémie , večierky, akcie školy
- zaraďujeme činnosti umožňujúce komunikáciu s rôznymi vekovými skupinami žiakov a s dospelou populáciou, / spolupráca a spoločné aktivity starších a mladších žiakov , spolupráca so žiakmi v špeciálnych triedach , s rodičmi, starými rodičmi , domovom dôchodcov a podobne./

Ideme príkladom – profesionálnym prístupom ku komunikácii so žiakmi , rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou . Otvorene komunikujeme na kultúrnej úrovni , svoje názory opierame o logické argumenty. Netolerujeme ohováranie , nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentujeme na verejnosti.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaraďujeme do vyučovania modelové príklady
- učíme žiaka k pozitívnemu postojovi v matematike , ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku , správne využívať argumentáciu
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi , prístrojmi a údajmi
- podporujeme zvedavosť , záujem o etické a celosvetové otázky

Ideme príkladom - sami sa zaujímame o najnovšie výsledky vedy a techniky , ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov – časopis, webová stránka , prezentácia a pod.

- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce – power point , písomne , graficky pomocou obrazového vyjadrenia , podľa veku žiaka a druhu témy. Následne požadujeme prezentáciu , obhajobu a počúvanie iných
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní technológie informačnej spoločnosti , najmä ich schopnosť posudzovať relevantnosť zdrojov a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom
- žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s technológiami informačnej spoločnosti
- poukazujem na význam technológie informačnej spoločnosti

Ideme príkladom : systematicky sa zdokonaľujeme v oblasti využívania technológie informačnej spoločnosti , pedagogickú dokumentáciu tvoríme pomocou dostupnej technológie , internet využívame v príprave na vyučovanie i k osobnej potrebe.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy , pozorovať rôzne javy , hľadať ich vysvetlenie , uskutočňovať pokusy , overiť výsledok riešenia a zvážiť jeho uplatnenie v praxi
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie , pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalosti viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu
- žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh
- priebežne monitorujeme ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov v škole aj pri mimoškolských akciách

Ideme príkladom : učíme sa sami lepšie , s rozumom a nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole .

Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- pravidiel správania sú každoročne vypracované na podmienky školy
- už od 1.ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedoržaní pravidiel triedy či školského poriadku , vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania - šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu
- netolerujeme hrubé , agresívne , a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov zamestnancov školy a rodičov
- netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci
- v škole pracuje žiacka samospráva – žiacky parlament
- obsah triednických hodín pripravuje spolu so žiakmi
- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame komunitné kruhy, diskusné kruhy
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov CPPP ,polície ,výchovného poradcu
- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť svoje pocity, nálady
- primerane ich upozorňujeme na psychické a fyzické násilie, s ktorým sa stretávajú
- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení , využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa ľudí
- exkurziami a vychádzkami do okolia umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať
- organizujeme besedy z rôznych odvetví
- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – Veľká noc , Vianoce

- organizuje vystúpenia pre verejnosť , zabezpečujeme účasť žiakov na akciách obce , vystupovania pre staršie a mladšie generácie
- zapájame žiakov do celoškolských projektových dní – Deň otvorených dverí , Olympijský deň, Deň detí, Rodičia deťom – deti rodičom a pod.

Prostredníctvom vzdelávacích poukazov ponúkame žiakom vhodné kultúrne aktivity ako aj aktivity s protidrogovou tematikou

Ideme príkladom : rešpektujem právne predpisy , vnútorné normy školy , plníme si príkladne svoje úlohy. Rešpektujeme osobnosť žiaka a jeho práva. Správame sa k žiakom , ich rodičom a ku svojim spolupracovníkom tak, ako si prajeme aby sa oni správali k nám . Budujeme priateľskú a otvorenú atmosféru v triede a škole.

Stratégie smerujúce k rozvoju personálnych a sociálnych kompetencií

- minimalizujem používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie
- podporujeme inklúziu – začleňovanie , volíme formy práce, ktoré vnímajú rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku vzájomne sa dopĺňujúcich členov rôznych kvalít , umožňujúcich vzájomne sa inšpirovať a učiť s cieľom dosiahnutia osobného maxima každého člena kolektívu
- učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne role
- učíme žiakov kriticky hodnotiť prácu svojho tímu , výsledok svojej práce , význam tímovej práce
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov , vytvárame situácie , kde sa žiaci vzájomne potrebujú
- upevňujem u žiakov vedomie , že len spolupracou možno najlepšie naplňať osobné a spoločenské ciele
- podporujeme integráciu žiakov so ŠVVP do triednych kolektívov

- priebežne monitorujeme sociálne vzťahy v triede
- podporujeme koedukovanú výchovu detí vo vyučovaní
- učíme žiakov odmietat' všetko, čo narušuje dobré vzťahy , medzi žiakmi , medzi žiakmi a učiteľmi

Ideme príkladom : podporujeme spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru a spoluprácu pedagogických i nepedagogických zamestnancov školy. Rešpektujeme prácu , povinnosti a zodpovednosť ostatných. Nedelíme zbor na 1. a 2. stupeň. Uprednostňujeme záujmy školy, záujmy žiakov a oprávnené záujmy rodičov pred svojimi osobnými. Pomáhame svojim spolupracovníkom , učíme sa od nich , vymieňame si skúsenosti.

Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujem u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času , čím zároveň rozvíjame kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie voľného času
- umožňujem žiakom samostatne zorganizovať podujatia a akcie mimo vyučovania , pripravovať akcie pre mladších spolužiakov , žiakov iných škôl a rodičov
- rôznymi formami / besedami, exkurziami , ukážkami / zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavy žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia
- podporujeme žiakov pri tvorbe pomôcok na vyučovanie , vediem ich k prezentácii ich výsledkov pred žiakmi nižších ročníkov či iných škôl formou videokonferencií
- zapájame žiakov do tvorby školských projektov
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov , podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či kolektívnej práce
- využívame hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu , pokusy , experimenty
- ak je to možné namiesto modelových situácií vediem žiakov k riešeniu problémov priamo v teréne / obchody, verejné priestranstvá , les, rodina, laboratória /
- žiakov nikdy netrestáme prácou

- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime a žiakov vedieme k dodržiavaniu stanovených pravidiel , ochrane zdravia a k plneniu si povinností

Ideme príkladom : príkladne si plníme svoje pracovné povinnosti – nástupy na hodiny, príprava na vyučovanie

4.3 *Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti*

- podporujeme kreativitu žiakov , rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu
- starších žiakov poverujeme vedením a starostlivosťou o mladších spolužiakov
- oceňujeme rôznymi formami pochvál kreativitu a iniciatívnosť žiakov
- aktivita na vyučovaní, domáca príprava žiakov nad rámec povinností , získavanie a prezentácia vedomostí mimo úloh stanovených učiteľom je priestorom pre učiteľa na vyzdvihnutie kreativity žiaka
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec , zastat' sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa
- prácou v tímoch podporovať schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky jednotlivých členov tímu metódou analýzy spoločnej práce , preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela
- podporujeme činnosť žiackeho a triedneho parlamentu pri organizovaní akcií
- pri získavaní informácií vedieme žiakov k účelnému využívaniu času stanovením si a dodržiavaním cieľa, nehľadať nepodstatné informácie , nezaoberať sa internetovými stránkami nepodstatnými pre školu
- využívaním mena a loga školy formovať u žiakov počas prezentácie školy na verejnosti a akciách poriadanych školou hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy

Ideme príkladom : sme iniciatívni v hľadaní metód a foriem zdokonaľujúcich naše pôsobenie na žiaka , vo vytváraní priateľskej atmosféry v žiackom a pracovnom kolektíve . Problémy neobchádzame, ale tvorivým tímovým prístupom sa ich

snažíme vyriešiť. Iniciatívne vyhľadávame možnosti vytvárania projektov na zabezpečenie lepšieho materiálneho a odborného vybavenia tried a učební školy.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania
- účasťou na výstavách , divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty , schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky
- podporujeme rozvoj umeleckej kreatívnosti žiakov ako možnosti ich profesionálneho zamerania
- prostredníctvom akadémií , školských vystúpení prezentujeme žiacku umeleckú tvorivosť všetkých druhov
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, obce, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme u žiakov hrdosť voči národným dejinám a vlasti
- kontaktmi so žiakmi iných škôl iných národov prostredníctvom projektovej činnosti a osobnými návštevami učíme žiakov vnímať kultúrnu jazykovú rozmanitosť v Európe
- u žiakov formujeme vedomie, že kultúrnosť vyjadrovania sa je znakom kultúrnosti osobnosti

Ideme príkladom : estetická úprava tried, chodieb, písomných dokumentov, prezentácia vlastných názorov na vnímané umelecké diela ako aj tvorba vlastných umeleckých diel sú znakom našej kultúrnosti. Vkusne dotvárame aj vonkajšie prostredie školy

4.4 Začlenenie prierezových tém

Využitie a začlenenie prierezových tém :

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov.

V tomto školskom roku tieto prierezové témy využijeme na vyučovaní v rámci jednotlivých predmetov ale aj ako organizovanie kurzov a blokového vyučovania, v priebehu ktorých si žiaci **osvoja kľúčové kompetencie v zmysle ŠVP**

Prierezové témy sa budú prelínať blokovým vyučovaním, ktoré sa bude realizovať vždy podľa rozpisu na daný školský rok.

Environmentálna výchova (EV)

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod.. Prierezová téma sa prelína obsahom vo všetkých vyučovacích predmetoch , hlavne prírodovedou, geografiou, vlastivedou, biológiou, občianskou náukou.

Osobnostný a sociálny rozvoj (OaSR)

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí,

ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Najdôležitejší je u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj k rodinnej výchove.

Mediálna výchova (MDV)

Žiaci sú už vo veku 7 - 15 rokov vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačených - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali. Formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Multikultúrna výchova (MUV)

Zmysel prierezovej témy: **Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska** sa v súčasnosti prehľbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehľboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie

Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Hlavné ciele prierezovej témy multikultúrna výchova v nižšom sekundárnom vzdelávaní:

- Rozvíjať sebareflexiu, ktoré povedie k uvedomeniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity.
- Viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr. Rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou.
- Rozvíjať schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a odlišný životný štýl. Podnecovať tvorivosť v každodennej interakcii s druhými ľuďmi.
- Rozvíjať tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity. Motivovať žiakov k argumentácii vo vzťahu k svojim postojom.
- Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu prísť do styku.
- Konečným cieľom je rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerancie a vzájomnej úcty.

Multikultúrna výchova rozvíja v prvom rade **kultúrne kompetencie žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie**. Pre žiakov v nižšom sekundárnom vzdelávaní je potrebné posilniť sebareflexiu vlastnej kultúrnej identity vo vzťahu k iným kultúram. Multikultúrna výchova pomáha žiakom pri orientácii vo svete hodnôt a pri zvládaní zmätkov počas hľadania vlastnej svetonázorovej orientácie.

Hodnoty: Ciele prierezovej témy vychádzajú z neopakovateľnej hodnoty individuálneho ľudského života, z hodnoty komunity ako prirodzeného prostredia pre človeka, z rešpektu voči individuálnym potrebám človeka a z faktu rovnosti ľudí pred platnými zákonmi.

Metódy: Pre multikultúrnú výchovu sú vhodné hlavne zážitkové, skúsenostné a kooperatívne metódy vyučovania, v ktorých sa rozvíja i kritické myslenie žiakov, ako aj ich schopnosť samostatne a zodpovedne reagovať na kultúrnu rôznorodosť sveta. Samostatná aktivita žiakov výrazne podporuje efektívnosť multikultúrnej výchovy.

Pri realizácii multikultúrnej výchovy je nevyhnutné rešpektovať lokálne podmienky a je vhodné spolupracovať s inými verejnými, štátnymi i mimovládnyimi organizáciami v regióne. Svoje ciele naplňa v celej spoločnosti, nielen v regiónoch, kde žijú menšiny.

Výchovno-vzdelávacia činnosť školy v oblasti multikultúrnej výchovy je efektívna najmä vtedy, ak sa celé prostredie a atmosféra školy rozvíjajú ako systémy citlivé na kultúrne špecifiká.

„Nemôžeme zmeniť dieťa. Jediné, čo zmeniť môžeme je postoj k nemu. Prostredníctvom nášho postoja, sa mení aj dieťa.“ Alfred Adler

Inklúzia

Inklúzia je pojem humánneho a demokratického súžitia s uznaním rovnakých práv. Inklúzia znamená, že každý človek:

- je plnohodnotným členom spoločnosti, bez ohľadu na jeho výkony,
- má právo byť považovaný za rovnoprávneho človeka,
- je odkázaný na spoločnosť, aby sa mohol ďalej rozvíjať,
- má právo na participáciu, nevyraďovanie.

Jednou z hlavných myšlienok inklúzie je, že každý človek má rovnakú hodnotu, mal by byť v optimálnej miere podporovaný a škola by mala mať k dispozícii potrebné zdroje pre každého žiaka. Inklúzia savyhýba akejkoľvek kategorizácii.

Sociálna inklúzia

Súčasťou inklúzie ako spôsobu edukácie je aj sociálna inklúzia. Je to proces, ktorý zabezpečuje, aby aj tí, ktorí sú na okraji spoločnosti, v riziku chudoby až sociálneho vylúčenia získali príležitosť a potrebné zdroje na to, aby sa mohli plne spolupodieľať na ekonomickom, kultúrnom a sociálnom živote, a aby bola ich životná úroveň, taká, aká je považovaná za obvyklú v spoločnosti, v ktorej žijú.

Inkluzívne vzdelávanie

Inkluzívne vzdelávanie je spôsob edukácie na bežných typoch škôl, ktorej podstatou je právo každého dieťaťa na kvalitné vzdelávanie a vzdelávanie všetkých detí spolu. Je potrebné zdôrazniť, že inkluzívne vzdelávanie zahŕňa široké spektrum stratégií, aktivít a procesov, ktoré sa snažia realizovať právo na kvalitné, užitočné a adekvátne vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami. Dôraz je kladený hlavne na búranie bariér v školstve, ktoré znemožňujú rovnocenný prístup k vzdelávaniu.

Inkluzívne vzdelávanie je dynamický proces, ktorý akceptuje rôznorodosti u žiakov, kde individuálne rozdiely nie sú vnímané ako problém, ale slúžia ako obohatenie vyučovacieho procesu. Zakladá sa na troch hlavných princípoch:

- prístup k bezplatnému a povinnému vzdelávaniu,
- rovnosť a nediskriminácia a
- právo na kvalitnú výchovu a vzdelanie.

Pri inkluzívnom vzdelávaní je dôležité zabezpečenie rovnakých príležitostí pre všetky deti, získanie efektívnych vzdelávacích služieb, potrebných pomôcok a podporných služieb v triedach, ktorých cieľom je pripraviť deti na produktívny život ako plnoprávných členov spoločnosti. Medzi základné princípy inkluzívneho vzdelávania patrí solidarita, rovnaký spôsob zaobchádzania, individuálny prístup, komplexnosť, motivácia, spolupráca, tolerancia, sociálna spravodlivosť, vzájomný rešpekt, participácia- prístup ku kvalitnému vzdelávaniu, možnosť svojho rozvoja, čo je potrebné v plnej miere uplatňovať vo vzťahu k rómskym žiakom pri vytváraní inkluzívneho prostredia školy. V súvislosti s rómskymi žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia je inkluzívne vzdelávanie kľúčovým mechanizmom sociálnej inklúzie, pretože dosiahnutie kvalitného vzdelania je jedným z najdôležitejších cieľov k sociálnemu začleneniu. Inkluzívne vzdelávanie je úzko spojené so sociálnou spravodlivosťou. Vzájomná tolerancia a posilňovanie dôvery je jednou z možností pri riešení vzťahov medzi majoritnou spoločnosťou a rómskou menšinou. Dôležitú úlohu bude zohrávať fyzický kontakt s ľuďmi z majoritnej spoločnosti a ich vzájomná komunikácia. Tento vzťah sa môže relatívne zlepšiť uplatňovaním multikultúrnej výchovy v školstve. Každé dieťa bez ohľadu na národnostnú a etnickú príslušnosť potrebuje byť akceptované a byť členom spoločnosti, v ktorej žije, v prvom rade tak ide o školské prostredie. Je potrebné, aby výchovno- vzdelávacia činnosť pôsobila na žiakov aj v oblasti vytvárania pozitívnych postojov k príslušníkom iných etnických skupín a národnostných menšín. Snahou by malo byť aj poznávanie tradícií a hodnôt iných kultúr s cieľom ich prijatia a pozitívneho vnímania.

Sociálne prostredie je dôležitým činiteľom, ktorý ovplyvňuje kvalitu výchovy a vzdelávania rómskych detí. Sociálne znevýhodňujúce prostredie neposkytuje dostatok podnetov na uspokojovanie tých potrieb, ktoré sú potrebné pre primeranú výchovu dieťaťa. Absentujú tam podnety pre optimálny vývin dieťaťa hlavne po psychickej stránke, ale taktiež aj po stránke somatickej. Dieťa má nedostatok podnetov na rozvoj kognitívnych schopností, rozvoj zmyslov, citov, osobnostných vlastností. Je to

následkom nezájmu o výchovu dieťaťa alebo nedostatkom času na jeho výchovu. Deti vyrastajúce v takomto prostredí sú zanedbané po stránke sociálnej aj výchovnej. Takáto zanedbanosť sa prejavuje už v predškolskom veku a to v oblasti rozvoja poznávacích funkcií, v problémoch so socializáciou, s uznávaním noriem spoločnosti. Rómske dieťa pochádzajúce z takéhoto prostredia nemá uspokojované základné potreby, dôsledkom tejto deprivácie- psychickej či kultúrnej je zaostávanie vo vývine- mentálnom, sociálnom, emocionálnom aj profesionálnom. Práve škola musí byť otvorená k novým stratégiám a službám, pre inovácie a kooperáciu s odborníkmi, s rodičmi, s podpornými organizáciami a ľuďmi z okolia, pretože je potrebné zníženie bariér v prostredí školy. Domáce prostredie rómskych detí im neumožňuje vôbec alebo dokonale zvládnuť hygienické návyky. Práve preto sa musíme v školskom prostredí zamerať hlavne na osvojenie si hygienických návykov, výchove k zdraviu, zdravému životnému štýlu. Proces výchovy k zdraviu musí byť realizovaný na všetkých stupňoch pôsobenia a to: dieťa, rodina či komunita. Inkluzívne vzdelávanie môže pomôcť prekonať chudobu a vylúčenie, môže zlepšiť kvalitu vzdelávania pre všetkých a taktiež môže pomôcť v boji proti diskriminácii. V inkluzívnej škole sa nestretávame s univerzálnou osobnosťou žiaka, žiacka populácia sa stáva rozmanitejšou. Žiaci sa môžu líšiť etnicitou, náboženstvom, sociálnym zázemím, vedomosťami, schopnosťami, záujmami, motiváciou, pohlavím, vekom, fyzickými možnosťami a pod. Uspokojenie potrieb všetkých žiakov nebude pre školu jednoduché, pre ich rozvoj bude nevyhnutní odhaliť potenciál každého žiaka, akceptovať jeho osobnostné predpoklady a voliť také stratégie vyučovania, ktoré budú tento potenciál maximálne využívať. V inkluzívnom vzdelávaní je dôležitý nevyhnutnú rešpekt na všetkých úrovniach: ako v rovine interpersonálnej: žiak- žiak, tak aj v rovine intrapersonálnej: žiak- pedagóg, pedagóg- pedagóg a pod. Dominantným princípom inkluzívneho vzdelávania je rešpekt medzi všetkými účastníkmi edukačného procesu.

4.5 Model tradičného vzdelávania verzus model inkluzívneho vzdelávania na ZŠs MŠ Tovarné

Tradičné vzdelávania	Inkluzívne vzdelávanie
Niektorí žiaci sú v triede.	Všetci žiaci sú v triede.
Učiteľ je výlučne zodpovedný za proces učenia a vyučovania.	Tím profesionálov si delí zodpovednosť za proces učenia a vyučovania.
Žiaci sa učia s učiteľom a učiteľ rieši problémy.	Žiaci a učiteľ rozvíjajú prácu kooperatívnou formou.
Žiaci sú zoskupení podľa úrovne ich kompetencií.	Skupiny žiakov sa tvoria heterogénne.
Proces vyučovania sa riadi výkonom priemerného žiaka.	Proces vyučovania sa riadi rozličnými typmi kompetencií, schopností a rytmov žiakov.
Umiestnenie žiaka do ročníka zodpovedá obsahu kurikula príslušného ročníka.	Umiestnenie žiaka do ročníka a kurikulárna štruktúra, ktorá sa použije sú nezávislé.
V priebehu vyučovania sú žiaci príliš pasívni, vyučovanie je založené na súťaži, je veľmi formálne.	Vyučovanie je založené na aktivite žiakov, kreativite a kooperácii.
Pomoc pri vyučovaní sa uskutočňuje predovšetkým mimo triedy.	Edukatívna pomoc sa realizuje predovšetkým v triede.
Žiaci so ŠVVP sú často exkludovaní z náročnejších úloh.	Aktivity sú plánované tak, aby umožňovali participáciu všetkých žiakov, hoci na rozličnej úrovni.
Učiteľ je zodpovedný za vyučovanie žiakov „bez problémov“ a pracovníci servisu pre žiakov so ŠVVP sú zodpovední za vyučovanie týchto žiakov.	Triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a ďalší odborní pracovníci sú spoluzodpovední za vzdelávanie všetkých žiakov.
Žiaci sú hodnotení na základe normalizovaných nástrojov hodnotenia.	Žiaci sú hodnotení na základe odlišných nástrojov hodnotenia.
Úspech žiakov je hodnotený podľa normalizovaných cieľov kurikula.	Úspech sa dosahuje, keď sa dosiahnu ciele skupiny a každého žiaka.

4.6 Vytvorenie inkluzívnej školy

Implementácia inkluzívneho modelu si žiada zodpovednosť štátu, školy, rodiny a komunity za plnenie určitých úloh tak, aby bol zabezpečený rozvoj vzdelávania, sociálno- emocionálny a osobnostný rozvoj žiaka. Implementácia v škole s vyžaduje systematické a flexibilné plánovanie, ktoré je podporené existenciou trvalej školskej filozofie inklúzie, inkluzívneho smerovania vedenia školy, zdrojov a systému podpory, vhodnými stratégiami intervencie a hodnotenia. Aby bola implementácia úspešná, je potrebné brať do úvahy:

- Diskurzívny komponent: zavedenie filozofie, ktorá všeobecne podporuje rozvoj žiakov, zlepšuje kultúru triedy a prijíma odlišnosť.
- Organizačný komponent: posúdenie, aké skupiny ľudí by mali pôsobiť v školách, ale aj vziať do úvahy tímy, ktoré už v škole pracujú, vytvárať prepojenie s komunitnými inštitúciami.
- Operačný komponent: brať do úvahy skúsenosti a rozličnú špecializáciu všetkých odborníkov, ktorí v tíme pracujú.
- Inštitucionálny komponent: zahŕňa atmosféru vyučovania, v ktorej žiaci s odlišnými záujmami a kapacitami môžu upevniť svoj potenciál, napr. vyučovanie v skupinách.

Príklad dobrej praxe v oblasti inkluzívnej edukácie na Slovensku- Základná škola s materskou školou Tovarné

Už názov ŠKvP–„MÚDROŠŤOU, VZDELANOSŤOU A LÁSKOU BUDUJEME SVET BEZ NÁSILIA“ charakterizuje zameranie a výnimočnosť školy. Rovnako ako hymna našej školy- „**NIE SME ZLÍ**“, kde sa rovnako snažíme poukázať na rešpektovanie individuality každého žiaka. V posledných rokoch sa zabúdalo na výchovu našich žiakov, našej budúcnosti. V mnohých školách ale aj v bežnom živote sme sa stretávali s násilím, šikanovaním, nenávisťou. Dnešné deti si nevážia rodičov, spolužiakov a bohužiaľ nevážia si ani svoju vlasť. Preto je náš ŠkVP zameraný na človeka nielen múdreho, vzdelaného, ale aj človeka úctivého, tolerantného, chápeho.

V školskom roku 2003 / 2004 sme začali vzdelávať žiakov so ŠVVP. Výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením / zdravotným postihnutím/

uskutočňujeme v špeciálnych triedach a postupujeme podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím. V súčasnosti sú v škole zriadené 2 špeciálne triedy . Zároveň uskutočňujeme výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením aj v bežných triedach pre tých, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálnych vzdelávacích programov. V bežných triedach sa takýmto spôsobom vzdeláva od 10 do 16 žiakov . Žiaci sú vzdelávaní podľa VP pre žiakov s vývinovými poruchami učenia, VP s narušenou komunikačnou schopnosťou., VP pre žiakov so zdravotným postihnutím , VP pre žiakov s hypokalkúliou, VP pre žiakov a autizmom a ďalšími pervarzívnymi vývinovými poruchami s MP, VP pre žiakov s ADHD.

Ako už bolo spomínané v našej škole sa nachádza množstvo žiakov, ktorí potrebujú individuálny prístup nielen od učiteľov ale aj od celého žiackeho kolektívu. Aj napriek snahám vedenia školy zabezpečiť pre žiakov pedagogických asistentov z kapitoly financií MŠVVaŠ sa nám nepodarilo, zamestnávame pedagogických asistentov z vlastných finančných prostriedkov.

Týchto žiakov zapájame do všetkých školských aktivít a podujatí, aby sme vymazali „ bariéry „ ich postihnutia.

Ďalšími hlavnými cieľmi vzdelávania je rozvíjanie individuálnych schopností, vedomosti a zručnosti žiaka, ktoré sú potrebné pre jeho praktický život a začlenenie do spoločnosti a to na takej úrovni, ktorá je pre neho dosiahnuteľná. Žiak sa vzdeláva podľa Individuálneho vzdelávacieho programu, v ktorom obsah a ciele vzdelávania sa prispôsobujú jeho individuálnym žiaka.

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo znevýhodneného prostredia / komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie , hygienické návyky/ dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností .

Uskutočňuje sa :

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy , pričom niektoré predmety môže žiak absolvovať v rámci IVP s ostatnými žiakmi v bežných triedach
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa IVP, ktorý vypracováva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

Vo všetkých formách vzdelávania sa snažíme vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno- vzdelávacích potrieb najmä :

- vytvárame aktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne , kultúrne a jazykové špecifiká detí

- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne , kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia

- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov , exkurzií , aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať .

Pri komunikácii s rodičmi dbáme na: vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom; získanie si dôvery rodičov , poskytujeme im jasné a zreteľné informácie , podporujeme a povzbudzujeme ich pri riešení problémov; vzájomné počúvanie sa ; rozhovor prebieha v pokojnej atmosfére , vedieme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomôcť rodičom; situácie, ktoré sme s dieťaťom prežili , jeho správanie , reakcie iba popisujeme , ale nehodnotíme ich; stanovíme si pravidlá hry, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel; celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom , hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc; uskutočňujeme zápis so stretnutia s autentickým popisom všetkých zúčastnených strán , ktorý eviduje triedny učiteľ a výchovný poradca.

Ako už bolo spomínané v rámci školy realizujeme besedy o hygiene, ktoré mávame s našimi žiakmi dennodenne. Pri správnej výchove k hygienickým návykom je potrebné posilniť spoluprácu s rodinou individuálnymi formami alebo spoločenskými aktivitami, taktiež je potrebný individuálny prístup, kontrola priebehu vykonávania a konečného výsledku požadovaných činností. Keďže nemajú dostatočne osvojené hygienické návyky apelujeme na zvládnutie základných hygienických návykov ako umývanie rúk, dodržiavanie osobnej aj vlasovej hygieny. Rovnako realizujeme besedy aj o užívaní psychoaktívnych látok- drogy, cigarety, alkohol a iné. Snažíme sa o prevenciu pred užívaním týchto látok, prostredníctvom oboznamovania žiakov o ich nežiadúcich účinkoch a o tom, aký dopad to môže mať a má na ich osobnostný, telesný ale aj psychický vývin, aké ťažkosti im to môže priniesť v budúcnosti. Nakoľko je v rómskej kultúre problém aj so skorým sexuálnym životom poukazujeme im aj na to, aký dopad môže mať užívanie psychoaktívnych látok na ich potomkov. Ďalšia prevencia sa týka už spomínanej sexuálnej výchovy, kde dôraz kladieme na plánované rodičovstvo

a na výchovu k rodičovstvu. Oboznamuje ich s ochranou pred počatím. Avšak hlavne o tom, aby so sexuálnym životom začínali neskôr, kde poukazujeme na výhody, ktoré z toho plynú. Veľmi dôležitým činiteľom je práve rodinné prostredie každého žiaka. Preto dbáme aj na spoluprácu s rodičmi a návštevami domácností našich žiakov. Besedy realizujeme hlavne pomocou informačných technológií, aby boli pre žiakov zaujímavejšie a podnetnejšie. Vo výchovno- vzdelávacom procese kladieme dôraz na správanie a disciplínu žiakov. Keďže rôzne negatívne prejavy správania sú výrazne podmienené výchovným vplyvom a prostredím, v ktorom vyrastajú je dôležité, aby dieťa o sebe nadobudlo pozitívny sebaobraz. Je potrebné poskytnúť dieťaťu priestor, kde bude úspešné, a kde bude mať možnosť rozvíjať svoj talent a schopnosti (hudba, tanec, šport, kreslenie, manuálne činnosti, ktoré môžu prispieť k ich socializácii). Viedeme ich k slušnému správaniu, zdvorilosti nielen počas vyučovacích hodín, ale aj mimo školského prostredia.

Ďalšou oblasťou, v ktorej sa snažíme o zlepšenie je dochádzka žiakov. Z kultúrneho hľadiska môže ísť o nedôveru ku škole ako k inštitúcií, taktiež to, že vzdelanie dieťaťa nie je pre jeho rodičov dôležité, nedostatok zmyslu pre povinnosť a zodpovednosť. Pre posilnenie dochádzky žiakov je pravidelné tvorivé prispôsobovanie prostredia, upevňovanie vzťahov v škole medzi žiakmi a pedagógmi, ale aj žiakmi navzájom, v triede a rovnako aj medzi školou a rodinou. Dôležitá je neustála motivácia a pochvala za jednotlivé splnené úlohy. Pri dochádzke dbáme na včasný príchod ako aj odchod zo školského prostredia- napr. každé ráno čakáme žiakov pred bránou školy, motivujeme ich, aby sa zúčastnili vyučovacieho procesu. Okrem toho absolvujú aj mimoškolské aktivity, napr. vedenie domácnosti- varenie, spevácky krúžok, pletieme z papiera.

V rámci mimoškolských aktivít a krúžkov je založená aj hudobná skupina, v ktorej **„hudobníkmi“ sú prevažne žiaci zo SZP** a ktorá vystupuje pri rôznych príležitostiach školy- ako už bolo spomínané v rámci blokového vyučovania, ktoré sa realizuje podľa presného rozpisu na daný školský rok a ďalších projektoch realizovaných našou školou. Každoročne je našou školou organizovaná Nočná hra pre všetkých žiakov bez rozdielu, kde pre nich máme pripravené rôzne športové a zábavné aktivity- práve takýmito aktivitami sa snažíme o vytvorenie priateľského - rodinného prostredia pre, **„žiakov-učiteľov- rodičov“**. Rodičia sú nielen počas nočnej hry, ale aj počas rôznych aktivít aktívne účastní a nápomocní vedeniu školy a učiteľom.

Našich žiakov viedeme k rešpektovaniu odlišných kultúr aj v rámci Multikultúrnej výchovy. Tá rozvíja v prvom rade kultúrne kompetencie žiakov, osobné, sociálne a

komunikačné kompetencie. Pre žiakov je potrebné posilniť sebareflexiu vlastnej kultúrnej identity vo vzťahu k iným kultúram. Multikultúrna výchova pomáha žiakom pri orientácii vo svete hodnôt a pri zvládaní zmätkov počas hľadania vlastnej svetonázorovej orientácie.

Vo všetkých oblastiach, nielen problémových je dôležitý individuálny prístup k žiakom. Snažíme sa o to, aby vedeli, že nám na nich a na ich budúcom živote, vzdelaní ako aj začlenení do spoločnosti záleží. Vzdelávanie v školskom zariadení je kľúčom pre ich lepší budúci život. Dôležité je objaviť v každom z nich potenciál, ktorý sa u každého žiaka líši a rozvíjať ho.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo, rodičovstvo. Prierezová téma je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto témy je prispieť k tomu, aby si žiak osvojil:

- základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti aj budúcnosti
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov
- uprednosťoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote

Ochrana života a zdravia (OZO)

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany

svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaobrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách. Prierezovú tému napĺňa obsah riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode.

Multikultúrna výchova

Prierezovú tému Multikultúrna výchova budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch ale aj doplnením menších projektov a tematických dní.

Október

Projekt – Európsky deň jazykov a kultúr (2 etapy projektu)

1. etapa – termín do októbra – vytvoria sa rôzne skupiny žiakov 7 až 10členné , ktoré budú reprezentovať určitú krajinu nemecky alebo anglicky hovoriacu. Úlohou je reprezentovať zvyky , tradície, jedlá, tradičné oblečenie, kroje formou stánkov. Žiaci si krajinu vyberú losovaním.

2. etapa – november – „ zmiešanie národov“ - v rámci Medzinárodného dňa tolerancie (hranie scénok, konkrétnych situácií, dorozumenie sa v inej krajine)

November:

Medzinárodný deň tolerancie – 2.etapa projektu -„ zmiešanie národov“

December

Deň ľudských práv, Práva dieťaťa - projekt bude realizovaný na hodine SJL

Február

Medzinárodný deň materského jazyka – projekt bude realizovaný na hodine SJL

Marec

Medzinárodný deň boja proti rasovej diskriminácii

Apríl

Medzinárodný deň Rómov – projekt pre žiakov ŠT –vyučujúci pripraví so žiakmi program, s ktorým vystúpia pred žiakmi školy

Regionálna výtvarná súťaž

Mediálna výchova

Prierezovú tému Mediálna výchova budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch ale aj doplnením menších projektov a tematických dní.

September

Tvorba školského časopisu – zbieranie podkladov od žiakov

Október

Návšteva divadelného predstavenia

Medzinárodný deň školských knižníc – práca s internetom ,využitie IKT

November

Európsky deň rodičov a škôl –projekt zameraný na osobnostnú integritu, spolupatričnosť medzi ľuďmi, prezentácia školy - 5 hodín

Marec

Hrdinovia rozprávok – na základe rozboru rozprávky diskutovať o tom , čo sa deťom na jednotlivých postavách páčilo,čo nie,čo by urobili inak ,aké ponaučenie si z rozprávky môžu zobrať. Opíšu hodnoty,ktoré predstavujú jednotlivé postavy.

Apríl

Škola má talent – spevácka súťaž

Máj

Mediálna mapa – Úlohou žiakov je zmapovať médiá ako organizácie vo svojom regióne –regionálna tlač, regionálny rozhlas, regionálna televízia Zo získaných informácií vytvorí jednoduchú mapu svojho regiónu.

4.7 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezovú tému *Osobnostný a sociálny rozvoj* budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch ale aj vyhlasovaním **žiaka mesiaca**.

Žiak mesiaca (1. a 2. stupeň samostatne)

- 1bod – najlepší prospech za mesiac z jednotlivých predmetov
 - 1bod – úhladnosť písma, vzhľad zošitov
 - 1bod – najmenší počet vymeškaných hodín
 - aktívna práca na vyučovaní – tvorba prezentácií, aktívna účasť na súťažiach , predmetových školských, olympiádach – úspešný riešiteľ – každá súťaž = 1bod
 - 1bod – žiaci z triedy navrhnu jedného spomedzi seba
 - 1bod – ak žiak nemá žiadny zápis
- poznámka: v prípade zápisu v klasifikačnom hárku sa žiakovi odráta z celkového hodnotenia 1 bod

Trieda mesiaca (1. a 2. stupeň samostatne)

- 1bod – hodnotenie z ostatných tried (trieda nesmie hlasovať za seba)
- 1bod - najkrajšia výzdoba a vzhľad triedy v mesiaci (zohľadňuje sa najmä úprava nástenky na nejakú aktuálnu tému, resp. deň v mesiaci)
- 1bod - aktívne a úspešné zapojenie celej triedy v súťažiach
- 1bod - najmenší počet vymeškaných hodín
- 1bod – najmenší počet zápisov za daný mesiac

Jún – celodenný 5 hodinový kurz

Téma : Deň osobností - kurz zameraný na prezentáciu seba samého , čo som.. Deti počas tohto kurzu vo forme rozhovoru budú rozprávať o svojich vlastnostiach a neskôr ich výtvarne stvárnia.

Dielčie témy :

1. *Rozvoj osobnosti*

2. *Ideálna osobnosť - hodnoty*

3. *Riešenie životných situácií*

4. *Asertívne správanie*

5. *Zásady komunikácie*

Environmentálna výchova

Prierezovú tému Environmentálna výchova budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch na základe vypracovaného Rámcového programu environmentálnej výchovy

September

Zapojenie sa do projektu „Zdravá škola - nepravidelné kontroly v triedach

Riešenie, ozdravenie vzťahu : žiak a učiteľ

Didaktické hry 2 krát ročne po 4 hodiny v každom ročníku 4 hod. teória 4 hod. praktická časť

Vyčistíme si okolie školy a obce- 5 hodinová brigáda

Október

Výstup na hrad Čičva turistická vychádzka

Recyklovanie odpadov Zber papiera

Mesiac úcty k starším, rodičom – príprava programu a návšteva prestárlych občanov v DDSS Tovarné.

November

Športové využitie Stolno -tenisový turnaj

Ochrana zvierat - zhotoviť krmidlá pre vtákov ,rozvešať ich v okolí školy

Január

Ochrana vtákov - prikrmovanie vtákov v tomto zimnom období

CHA – CHA olympiáda Deň športu - 5 hodín

Beseda s policajtom/VRPV/ beseda so žiakmi

Apríl

Deň Zeme“ - celoškolská brigáda pri úprave okolia školy

Stromy poznania – projekt organizovaný v spolupráci so Štátnymi lesmi SR –

vysádzanie drevín rôzneho druhu v školskom arboréte

Regionálna výtvarná súťaž

Deň detí - nočná hra

Zdravie nadovšetko „Deň narcisov“

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Prierezovú tému Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch a v rámci kurzov.

Ochrana života a zdravia

Prierezovú tému Ochrana života a zdravia budeme realizovať integráciou vo

všetkých vyučovacích predmetoch a v rámci kurzov.

September , Jún

Didaktické hry 2 krát ročne po 4 hodiny v každom ročníku 4 hod. teória 4 hod. praktická časť

Február

Bezpečne v zime - Zimná Cha – Cha olympiáda- 5 hodín

Jún

Deň detí - nočná hra

Turisticko- branno športový kurz – konanie 5 dní po 4 hodiny

1.Prvá pomoc ,2. Dopravná výchova,3.Futbalový turnaj, hádzanársky turnaj, bedmintonový -2 dni, 4. Turistický pochod na chatu Ľudmilku

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezovú tému Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

budeme realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch a hlavne počas blokového vyučovania

Marec

Hrdinovia rozprávok – na základe rozboru rozprávky diskutovať o tom ,

čosa deťom na jednotlivých postavách páčilo,čo nie,čo by urobili inak ,aké ponaučenie si z rozprávky môžu zobrať. Opíšu hodnoty,ktoré predstavujú jednotlivé postavy.

Môj deň s médiami – tému spracujú žiaci ako projekt .Každý počas týždňa sleduje svoje činnosti a tie, ktoré by boli spojené s využívaním alebo používaním médií si zaznačia. Projekt vyhodnotia na triednických hodinách.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezovú tému Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra budeme

realizovať integráciou vo všetkých vyučovacích predmetoch a zorganizovaním akadémií, kurzov a pútavých podujatí .

December

Tradiície a zvyky nášho regiónu – v rozsahu 5 hodín :,Vianočné trhy“

-výroba adventných vencov

Február

Medzinárodný deň materského jazyka – projekt bude realizovaný na hodine SJL

Tradičná ľudová kultúra

Fašiangová veselica – 4 hodiny v popoludňajších hodinách

Marec

Vítanie jari – pálenie Moreny – pochôdzka po obci

Apríl

Medzinárodný deň Rómov – projekt pre žiakov ŠT – vyučujúci pripraví so žiakmi program s ktorým vystúpia pred žiakmi školy

Škola má talent – spevácka súťaž

Deň Zeme“ - celoškolská brigáda pri úprave okolia školy

Stromy poznania – projekt organizovaný v spolupráci so Štátnymi lesmi SR –

vysádzanie drevín rôzneho druhu v školskom arboréte

Regionálna výtvarná súťaž

Zdravie nadovšetko „Deň narcisov“

Máj

Plavecký výcvik – 5.ročník

Jún – celodenný 5 hodinový kurz -

Téma : Deň osobností - kurz zameraný na prezentáciu seba samého , čo som.. Dĺžka témy :

- 1. Rozvoj osobnosti*
- 2. Ideálna osobnosť - hodnoty*
- 3. Riešenie životných situácií*
- 4. Asertívne správanie*
- 5. Zásady komunikácie*

- „Gulášovka „ – súťaž tried vo varení gulášu v spolupráci s rodičovským združením

Blokové vyučovanie

- posledný týždeň v mesiaci (**september, november, január, apríl**)-
- **Zameranie blokového vyučovania na „ Finančnú gramotnosť“**

5 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno vzdelávacími potrebami.

V školskom roku 2003 / 2004 sme začali vzdelávať žiakov so ŠVVP. Výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením / zdravotným postihnutím/ uskutočňujeme v špeciálnych triedach a postupujeme podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím. V súčasnosti sú v škole zriadené 3 špeciálne triedy (31 žiakov). Zároveň uskutočňujeme výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením aj v bežných triedach pre ktorí sú vzdelávaní podľa individuálnych vzdelávacích programov. V bežných triedach sa takýmto spôsobom v tomto školskom roku vzdeláva 14 žiakov podľa VP pre žiakov s vývinovými poruchami učenia, 1 žiak podľa VP pre žiakov so sluchovým postihnutím, 1 žiak podľa VP s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak , u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie zodpovedajúce potrebám žiakov , ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované CPPP a P.

Špeciálnou výchovno – vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, metód ,foriem,prístupov ,prostredia) vo výchove a vzdelávaní . Špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí , zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu , primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami je :

- **Žiak so zdravotným znevýhodnením t.j.**
- **Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia**
- **Žiak s nadaním**

5.1 Žiak so zdravotným znevýhodnením

- žiak so zdravotným postihnutím / s mentálnym postihnutím , so sluchovým postihnutím , so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím , s narušenou komunikačnou schopnosťou , s autizmom alebo inými pervarzivnými vývinovými poruchami , s viacnásobným postihnutím/

V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy , žiaka , jeho rodičov a poradenského zariadenia.

V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi , výchovného poradcu , vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP

Žiak chorý alebo zdravotne oslabený , žiak s vývinovými poruchami učenia / poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia , s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom

Žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme, žiak a poruchousprávania

5.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

-sociálne znevýhodnené prostredie / znevýhodnené chudobou alebo kultúrou /

-definujem ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych , vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca , nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti . Spôsobuje sociálno – kultúrnu depriváciu , deformuje intelektuálny , mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so ŠVVP.

Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne prispôsobenie podmienok , organizácie a realizácie výchovno – vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka , ktorého telesný , psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo znevýhodneného prostredia / komunikačné schopnosti , kultúrne a sociálne vylúčenie , hygienické návyky/ dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností .

Uskutočňuje sa :

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy , pričom niektoré predmety môže žiak absolvovať v rámci IVP
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa IVP, ktorý vypracováva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva

Vo všetkých formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno – vzdelávacích potrieb najmä :

- vytvárame aktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne , kultúrne a jazykové špecifiká detí
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne , kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia
- zabezpečujem pomoc pri realizácii výletov , exkurzií , aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať

5.3 *Výchova a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním*

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti . Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov , ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Základné podmienky vzdelávania žiakov s nadaním v bežných triedach ZŠ / integrované vzdelávanie /

Ak si rozvoj nadania žiaka bežnej triedy vyžaduje vytvoriť mu na vzdelávanie špeciálne podmienky , jedná sa o žiaka so ŠVVP , čo musí byť potvrdené odborným vyšetrením . Zaradenie takého žiaka do programu pre nadaných žiakov je možné iba s informovaným súhlasom jeho zákonného zástupcu.

Pre integrovaného nadaného žiaka je potrebné vypracovať IVVP , prípadne môže postupovať podľa skupinového VVP ak je v triede integrovaná skupina žiakov s rovnakým druhom nadania.

Za vypracovanie programu je zodpovedný triedny učiteľ v spolupráci s príslušným odborným pedagógom. Pri tvorbe IVVP spolupracuje triedni učiteľ so zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom :

- vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom
- získanie si dôvery rodičov , poskytujeme im jasné a zreteľné informácie , podporujeme a povzbudzujeme ich pri riešení problémov
- vzájomné počúvanie sa
- rozhovor prebieha v pokojnej atmosfére , vedieme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomôcť rodičom
- situácie, ktoré sme s dieťaťom prežili , jeho správanie , reakcie iba popisujeme , ale nehodnotíme ich
- stanovíme si pravidlá hry, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel
- celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom , hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc
- uskutočňujeme zápis so stretnutia s autentickým popisom všetkých zúčastnených strán , ktorý eviduje triedny učiteľ a výchovný poradca

Individuálny výchovno – vzdelávací program obsahuje :

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno – vzdelávací proces
- požiadavky na úpravu prostredia
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania

- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga , liečebného pedagóga , psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali ŠVVP konkrétneho žiaka.

IVVP vypracováva triedni učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so ŠVVP potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých predmetoch , vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť/individuálneho programu/ IVP/.

„ Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu “. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t.j. vychádza sa z učebných osnov daného predmetu . Úprava učebných osnov predmetu , ktorá je individuálnou súčasťou IVP sa vypracováva len pre tie predmety , v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

IVVP sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa potrieb žiaka. Úpravy IVVP sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

IVVP podpisuje riaditeľka školy , triedny učiteľ , špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

5.4 Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania žiakov s VPU- ISCED 1 –primárne vzdelávanie

Žiaci základných škôl a špeciálnych tried pre žiakov s VPU v základnej škole plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl na primárnom a nižšom sekundárnom stupni vzdelávania.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelávanie

Profil absolventa

Osvojené kľúčové kompetencie absolventa základnej školy v prípade žiakov s VPU zodpovedajú profilu absolventa primárneho vzdelávania.

Vzdelávacie oblasti

Obsah školského vzdelávania žiakov s VPU v špeciálnych triedach a v školskej integrácii vzákladných školách je rovnaký ako obsah školského vzdelávania žiakov základných škôl.

Prierezové témy v Štátnom vzdelávacom programe sa vzťahujú aj na žiakov s VPU.

5.5 Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s VPU, špecifiká výchovya vzdelávania, dĺžka, formy výchovy a vzdelávania a podmienky prijímania

Vzdelávanie žiakov s VPU v triede spolu s ostatnými žiakmi školy (v školskej integrácii)

Každý žiak, ktorý je vzdelávaný v školskej integrácii v základnej škole v triede spolu sožiakmi bez ŠVVP má vyplnený Návrh na prijatie. Pre takého žiaka riaditeľ školy zabezpečí odbornú špeciálnopedagogickú a logopedickú starostlivosť v spolupráci s centrom špeciálnopedgogického poradenstva alebo s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, so školským špeciálnym pedagógom a logopédom v rozsahu rámcového obsahu vzdelávania v predmete ILI a RŠF.

Začlenený žiak v školskej integrácii sa vzdeláva podľa rámcového učebného plánu príslušnej školy, v ktorej sa vzdeláva a podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalejlen „IVP“) s prihliadnutím na narušenie. Obsah jeho vzdelávania vychádza zo vzdelávacieho programu pre deti a žiakov s vývinovými poruchami učenia. Počet hodín v školskom vzdelávacom programe sa môže navýšiť o 1-3 hodiny.

Riaditeľ školy zabezpečí, aby v záujme žiaka boli rešpektované odporúčania uvedené v správe z odborného vyšetrenia k školskej integrácii k postupom pri vzdelávaní a k postupom pri hodnotení a klasifikácii.

Všeobecné zásady hodnotenia žiaka s VPU

1. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s VPU učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
2. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
3. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je nevyhnutné postupovať podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga a školského logopéda.
4. O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka s VPU po konzultácii so špeciálnym pedagógom a školským logopédom.
5. Pri hodnotení žiaka s VPU učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.

Dĺžka výchovy a vzdelávania

Dĺžka vzdelávania žiakov s VPU, ktorí sú vzdelávaní v špeciálnych školách alebo v špeciálnych triedach pre žiakov s VPU alebo v školskej integrácii, môže byť predĺžená ažo dva roky (§ 97 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.) nasledujúcim spôsobom:

- v školskej integrácii - individuálne - rozložením obsahu vzdelávania pre konkrétneho žiaka v súlade s jeho individuálnym vzdelávacím programom (pri uplatnení § 94 ods.3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Možné spôsoby predĺženia vzdelávania a jeho dĺžku škola uvedie vo svojom školskom vzdelávacom programe.

Formy výchovy a vzdelávania

Škola, ktorá poskytuje žiakovi s VPU stupeň vzdelávania ISCED 1 a ISCED 2, uplatní pri jeho vzdelávaní tú formu organizácie jeho výchovy a vzdelávania podľa § 54 zákona č.245/2008 Z. z., prostredníctvom ktorej mu pre neho prijateľným spôsobom zabezpečí získanie príslušného stupňa vzdelania.

Pri výbere formy vzdelávania žiakov s VPU je potrebné postupovať individuálne, podľa výsledkov špeciálnopedagogickej, logopedickej, psychologickkej, prípadne inej odbornej diagnostiky.

Podmienky prijímania

Do základnej školy (špeciálna škola, špeciálna trieda, školská integrácia) sa žiak s VPU prijíma na základe psychologickkej a špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky v centre špeciálnopedagogického poradenstva (CŠPP) alebo v centre pedagogicko psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP). V prípade potreby môže poradenské zariadenie priamo, alebo na základe podnetu školy, vyžadovať aj odbornú lekársku diagnostiku alebo diagnostiku odborného zdravotníckeho zamestnanca (neuroológ, psychiater, foniater, ORL, klinický logopéd a pod.).

O prijatí dieťaťa s VPU rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (CŠPP a CPPP), vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. „Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.“ (§ 61 ods.1 zákona č. 245/2008Z.z.)

Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s VPU sú **rovnaké** ako pre ostatných žiakov primárneho alebo nižšieho stredného stupňa.

Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky alebo vyučovací jazyk národnostných menšín.

Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania

Pri organizácii podmienok v jednotlivých formách vzdelávania žiakov s VPU je potrebné postupovať individuálne podľa výsledkov špeciálnopedagogickej (najvhodnejšie logopedickej) diagnostiky a v spolupráci s rodičmi (resp. zákonnými zástupcami), školským logopédom alebo školským špeciálnym pedagógom a príslušným poradenským zariadením.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

V zmysle § 16, ods.3 písmeno a) a b) zákona č. 245/2008 Z.z.

Povinné personálne zabezpečenie

Okrem povinného personálneho zabezpečenia platného podľa štátneho vzdelávacieho programu schváleného v júni 2008 je potrebné, aby v škole, v ktorej sú vzdelávaní žiaci VPU pôsobil školský logopéd, školský špeciálny pedagóg a asistent učiteľa.

Učiteľ, školský logopéd, školský špeciálny pedagóg a psychológ tvoria tím rovnocenných odborníkov.

Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie

Okrem vybavenia školy uvedeného v štátnom vzdelávacom programe je potrebné vytvárať:

Pre žiakov s VPU je potrebné zabezpečiť špeciálne učebnice a pracovné listy.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní sú rovnaké ako v štátnom vzdelávacom programe pre primárny a nižší stredný stupeň vzdelávania. **Školská integrácia**

Podľa § 32a ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. v znení jeho poslednej novely - zákona č. 365/2004 Z. z., sa za *školskú integráciu* považuje výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v triedach základných a stredných škôl zriadených podľa tohto zákona, okrem špeciálnych škôl. **Formami školskej integrácie sú:**

- a) integrácia v špeciálnych triedach zriadených v základných a v stredných školách spravidla pre žiakov s rovnakým druhom postihnutia,
- b) individuálna integrácia.

5.6 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S AUTIZMOM V ZÁKLADNEJ A STREDNEJ ŠKOLE VRÁTANE ŠPECIÁLNYCH ŠKÔL

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 29/1984 Zb. sa žiakom s autizmom má poskytovať „vzdelanie zodpovedajúce ich individuálnym schopnostiam špeciálnymi formami a metódami zodpovedajúcimi ich postihnutiu“.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej „žiak s AU alebo PVP s MP“) sa postupuje podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie (ďalej „VP pre žiakov s AU alebo PVP s MP“).

VP pre žiakov s AU alebo PVP s MP sa uplatňuje pri vzdelávaní žiakov s touto diagnózou v základnej škole, t. j. v základnej škole pre žiakov s autizmom, v špeciálnych triedach základných škôl alebo pri individuálnom začlenení žiaka. Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov AU alebo PVP s MP v školách, kde sú vzdelávaní.

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Profil absolventa

Žiak je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole alebo v odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností.

Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania pre žiakov s AU alebo PVP s MP tvoria vzdelávacie oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé vyučovacie predmety.

Obsah a ciele jednotlivých vyučovacích predmetov sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

Obsah vzdelávania sa chápe ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať, rozširovať alebo redukovať, v závislosti od jednotlivca.

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy

5.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s AU alebo PVP s MP ide o žiakov srôznymi diagnostickými kategóriami a z toho vyplývajúcimi symptómami, ktoré zásadne ovplyvňujú nielen aktuálny výchovno-vzdelávací proces ale aj ich výchovu a vzdelávanie vôbec.

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch (F84) sú podľa MKCH-10-SK-2016)¹ zahrnuté nasledovné diagnostické kategórie: Detský autizmus (F84.0), Atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), Iná detská dezintegračná porucha (F84.3), Hyperaktívna porucha spojená s duševnou zaostalosťou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), Iná pervazívna vývinová porucha (F84.8), Pervazívna vývinová porucha, bližšie neurčená (F84.9).

Žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím môže byť vzdelávaný

- a) v základnej škole pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- b) v špeciálnej triede pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami základnej školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- c) v triede základnej školy spolu s inými žiakmi, t. j. v školskej integrácii podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Podmienkou prijatia žiaka do základnej školy pre žiakov s autizmom, špeciálnej triedy v základnej škole alebo na školskú integráciu je špeciálnopedagogická a psychologická diagnostika predložená školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, odborná lekárska diagnostika (najmä oddetského psychiatra) a písomná žiadosť rodiča alebo zákonného zástupcu.

O prijatí dieťaťa s AU alebo PVP s MP na vzdelávanie rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia

výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa. Do prípravného resp. 1. ročníka primárneho vzdelávania sa žiak prijíma po dovŕšení 6. roku života.

Základná škola pre žiakov s autizmom má deväť ročníkov, s možnosťou zriadenia prípravného ročníka. Vzdelávanie žiaka sa, ak je žiakom s ťažkým zdravotným postihnutím, môže v základnej škole (ktorá je špeciálnou školou alebo v škole bežného typu) predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (Školský zákon). Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, patrične upravuje v VP tak, aby bol primerane rozložený. V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom školskom roku plní; rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradia.

Obsah vzdelávania určený pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní.

Obsah vzdelávania je vytvorený na troch úrovniach. Prvá, najnižšia, úroveň zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia, úroveň určuje najvyššie požiadavky. Vzhľadom na autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy je potrebné zdôrazniť, že voľba úrovne (obsahu vzdelávania) sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom mentálneho postihnutia žiaka.

To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má napr. stredný stupeň mentálneho postihnutia, nepostupuje automaticky podľa strednej, t.j. druhej úrovne obsahu vzdelávania príslušného vyučovacieho predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládnuť. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôznu úroveň obsahu vzdelávania. Ak žiak vďaka systematickej špeciálpedagogickej starostlivosti prejaví vyššiu úroveň schopností než pri jeho poslednom diagnostikovaní, postupne sa mu upraví obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu vzdelávania.

Naopak, pri nezvládaní úloh, vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete, je nevyhnutné prejsť na ich nižšiu úroveň alebo upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka. Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, akto vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva, začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, ktorého žiak postúpil.

Z uvedeného vyplýva, že žiak s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou mentálnym postihnutím môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

Obsaha ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka. Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života. Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť prepostup do ďalšieho ročníka. Výchova a vzdelávanie žiaka s AU alebo PVP sa uskutočňuje podľa **individuálneho vzdelávacieho programu** (ďalejaj, „IVP“), ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

V prípade školskej integrácie sa na tvorbe IVP podieľa školský špeciálny pedagóg spolu s triednym učiteľom alebo vyučujúcimi jednotlivých predmetov, individuálne pracuje so žiakom AU alebo PVP s MP podľa výsledkov lekárskej a špeciálnopedagogickej diagnostiky. Metodicky vedie učiteľov, spolupracuje s rodičmi žiaka a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, ktoré vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu žiaka. Zákonný zástupca žiak má právo sa s týmto IVP oboznámiť.

5.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa individuálnych vzdelávacích programov. Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiacka) získal(získala) primárny stupeň vzdelania.“ Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzke a to nasledovne: „Žiak (žiacka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“

5.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast podmienky,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Asistent učiteľa

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s AU alebo PVP s MP, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Školský psychológ

- vykonáva odborné činnosti v rámci psychologickej diagnostiky (okrem diagnostiky na účely prijatia žiaka do školy alebo nazmenu formy vzdelávania žiaka), na ktoré má oprávnenie podľa svojho vzdelania a v súlade s legislatívou platnou pre rezort školstva.

5.10 Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovya vzdelávania

Učebne (triedy) vybavené viacúčelovým, výškovo nastaviteľným nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania.

Učebne pre jednotlivé vyučovacie predmety vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi.

Štruktúrované priestory na individuálne vzdelávanie žiakov s AU alebo PVP s MP. Priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním. Priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory na uloženie pomôcok.

Priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie sa, s pomôckami pre relaxáciu.

Priestory pre stravovanie rešpektujúce hygienické normy a špecifiká individuálnych potrieb žiaka s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre vedenie školy a potrebných odborných a nepedagogických zamestnancov – miestnosť riaditeľa, zástupcu, hospodára, výchovného poradcu, liečebného pedagóga, školského psychológa a iných – so zodpovedajúcim technickým vybavením a nábytkom.

Spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC pre žiakov a učiteľov, vybavené dávkovačmi pre tekuté mydlo, zásobníkmi dezinfekčným prostriedkom a zásobníkmi pre jednorazové utierky.

5.11 Podmienky zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Zdravé prostredie tried–nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo,možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom,vetranie, osvetlenie, vykurovanie.

Priestor pre ošetrovanie úrazu a na krátkodobý pobyt zraneného, resp.chorého žiaka, alebo žiakov čase akútneho zhoršenia jeho psychických problémov.

Výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola zhládiska bezpečnosti,

Lekárničky na pracovisku-vybavené podľa predpisov na dostupných miestach,kontakty na rýchlu zdravotnú pomoc,linku dôvery, políciu,

Zabezpečenie vhodného pitného a stravovacieho režimu.

Dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v priestoroch školy a jej okolí,a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

5.12 Zásady podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie

5.13 Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania žiakov s VPU- ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie

Žiaci základných škôl a špeciálnych tried pre žiakov s VPU v základnej škole plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl na primárnom a nižšom sekundárnom stupni vzdelávania.

Stupeň vzdelania

Nižšie sekundárne vzdelávanie

Profil absolventa

Osvojené kľúčové kompetencie absolventa základnej školy v prípade žiakov s VPU zodpovedajú profilu absolventa primárneho a nižšieho sekundárneho stupňa školského vzdelávania.

Vzdelávacie oblasti

Obsah školského vzdelávania žiakov s VPU v špeciálnych triedach a v školskej integrácii v základných školách je rovnaký ako obsah školského vzdelávania žiakov základných škôl.

Prierezové témy v Štátnom vzdelávacom programe sa vzťahujú aj na žiakov s VPU.

5.14 Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s VPU, špecifiká výchovya vzdelávania, dĺžka, formy výchovy a vzdelávania a podmienky prijímania

Vzdelávanie žiakov s VPU v triede spolu s ostatnými žiakmi školy (v školskej integrácii)

Každý žiak, ktorý je vzdelávaný v školskej integrácii v základnej škole v triede spolu so žiakmi bez ŠVVP má vyplnený Návrh na prijatie. Pre takého žiaka riaditeľ školy zabezpečí odbornú špeciálnopedagogickú a logopedickú starostlivosť v spolupráci s centrom špeciálnopedagogického poradenstva alebo s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, so školským špeciálnym pedagógom a logopédom v rozsahu rámcového obsahu vzdelávania v predmete ILI a RŠF.

Začlenený žiak v školskej integrácii sa vzdeláva podľa rámcového učebného plánu príslušnej školy, v ktorej sa vzdeláva a podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalejlen „IVP“) s prihliadnutím na narušenie. Obsah jeho vzdelávania vychádza zo vzdelávacieho programu pre deti a žiakov s vývinovými poruchami učenia. Počet hodín v školskom vzdelávacom programe sa môže navýšiť o 1-3 hodiny.

Riaditeľ školy zabezpečí, aby v záujme žiaka boli rešpektované odporúčania uvedenév správe z odborného vyšetrenia k školskej integrácii k postupom pri vzdelávaní a k postupom pri hodnotení a klasifikácii.

Všeobecné zásady hodnotenia žiaka s VPU

1. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s VPU učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
2. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
3. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je nevyhnutné postupovať podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga a školského logopéda.

4. O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka s VPU po konzultácii so špeciálnym pedagógom a školským logopédom.

5. Pri hodnotení žiaka s VPU učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.

Dĺžka výchovy a vzdelávania

Dĺžka vzdelávania žiakov s VPU, ktorí sú vzdelávaní v špeciálnych školách alebo v špeciálnych triedach pre žiakov s VPU alebo v školskej integrácii, môže byť predĺžená až dva roky (§ 97 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.) nasledujúcim spôsobom:

- v školskej integrácii - individuálne - rozložením obsahu vzdelávania pre konkrétneho žiaka v súlade s jeho individuálnym vzdelávacím programom (pri uplatnení § 94 ods.3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Možné spôsoby predĺženia vzdelávania a jeho dĺžku škola uvedie vo svojom školskom vzdelávacom programe.

Formy výchovy a vzdelávania

Škola, ktorá poskytuje žiakovi s VPU stupeň vzdelávania ISCED 1 a ISCED 2, uplatní pri jeho vzdelávaní tú formu organizácie jeho výchovy a vzdelávania podľa § 54 zákona č.245/2008 Z. z., prostredníctvom ktorej mu pre neho prijateľným spôsobom zabezpečí získanie príslušného stupňa vzdelania.

Pri výbere formy vzdelávania žiakov s VPU je potrebné postupovať individuálne, podľa výsledkov špeciálnopedagogickej, logopedickej, psychologickkej, prípadne inej odbornej diagnostiky.

Podmienky prijímania

Do základnej školy (špeciálna škola, špeciálna trieda, školská integrácia) sa žiak s VPU prijíma na základe psychologickkej a špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky v centre špeciálnopedagogického poradenstva (CŠPP) alebo v centre pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP). V prípade potreby môže poradenské zariadenie priamo, alebo na základe podnetu školy, vyžadovať aj

odbornú lekársku diagnostiku alebo diagnostiku odborného zdravotníckeho zamestnanca (neuroológ, psychiater, foniatier, ORL, klinický logopéd a pod.).

O prijatí dieťaťa s VPU rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (CŠPP a CPPP), vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. „Riaditeľ školy predprijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.“ (§ 61 ods.1 zákona č. 245/2008 Z.z.)

Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s VPU sú **rovnaké** ako pre ostatných žiakov primárneho alebo nižšieho stredného stupňa.

Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky alebo vyučovací jazyk národnostných menšín.

Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania

Pri organizácii podmienok v jednotlivých formách vzdelávania žiakov s VPU je potrebné postupovať individuálne podľa výsledkov špeciálnopedagogickej (najvhodnejšie logopedickej) diagnostiky a v spolupráci s rodičmi (resp. zákonnými zástupcami), školským logopédom alebo školským špeciálnym pedagógom a príslušným poradenským zariadením.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

V zmysle § 16, ods.3 písmeno a) a b) zákona č. 245/2008 Z.z.

Povinné personálne zabezpečenie

Okrem povinného personálneho zabezpečenia platného podľa štátneho vzdelávacieho programu schváleného v júni 2008 je potrebné, aby v škole, v ktorej sú vzdelávaní žiaci VPU pôsobil školský logopéd, školský špeciálny pedagóg a asistent učiteľa.

Učiteľ, školský logopéd, školský špeciálny pedagóg a psychológ tvoria tím rovnocenných odborníkov.

Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie

Okrem vybavenia školy uvedeného v štátnom vzdelávacom programe je potrebné vytvárať:

Pre žiakov s VPU je potrebné zabezpečiť špeciálne učebnice a pracovné listy.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní sú rovnaké ako v štátnom vzdelávacom programe pre primárny a nižší stredný stupeň vzdelávania.

6 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

6.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia.

Sumatívne hodnotenie môže byť priebežné i záverečné, je spojené zvyčajne s klasifikáciou. Cieľom je určenie výsledkov procesu učenia sa žiaka- úroveň V,Z,N (vedomostí, zručností, návykov).

Formatívne hodnotenie – priebežné, ktoré sa neklasifikuje. Cieľom je spätná väzba ako sa žiaci učia, t.j. diagnostikovanie nedostatkov, chýb ťažkostí a príčin v procese učenia.

Metódy a formy, ktoré využívame na hodnotenie a klasifikáciu :

Podľa spôsobu vyjadrovania žiakov – ústne, písomné, praktické.

Podľa počtu súčasne skúšaných žiakov- individuálne, skupinové (3-5 žiaci), hromadné – frontálne.

Podľa časového zaradenia – priebežné (z učiva 1 alebo niekoľkých hodín), súhrnné (z učiva tematického celku)

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí do hodnotenia správania

6.2 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Bodové ohodnotenie bude zahrnuté vo vnútornom mzdovom predpise ,ktorý vydá riaditeľka školy. Body sa budú pridelovať na základe:

- Pozorovanie (hospitácie)
- Rozhovor
- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach)
- Sledovanie pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti ,tvorby a prípravy projektov..
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
 - . Hodnotenie učiteľov žiakmi
 - . Hodnotenie výsledkov vpredmetových súťažiach a olympiádach

6.3 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. A jednak aj preto, aby aj škola alebo verejnosť vedela ako dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Dôraz je kladený na dve veci:

Konštatovanie úrovne stavu

Zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.

- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klíma školy
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov (problémoví žiaci, handicapovaní žiaci, mimoriadne nadaní žiaci, integrovaní)
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

Dotazníky pre žiakov a rodičov

Analýza prijatých žiakov na strednú školu

Dotazníky pre absolventov školy

Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach

7 Prílohy

7.1 Učebné osnovy

Predmety, ktoré sme ponechali bez zásahov, teda ktorým sme nemenili časovú dotáciu ostávajú presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy týchto predmetov sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na www.minedu.sk alebo na www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Od školského roku 2019/2020 platí dodatok č.2 o dejepise v 9.ročníku-

<http://www.minedu.sk/dodatky-k-rup-a-svp-pre-zs/>

ISCED 1

Od 1.9.2015 – 1.ročník

Od 1.9.2016 – 2. Ročník

Od 1.9.2017 – 3.ročník

Od 1.9.2018 – 4.ročník

Inovovaný ŠVP – <https://www.minedu.sk/data/att/7502.pdf>

Vzdelávacie štandardy pre iŠVP – <http://www.minedu.sk/vzdelavacie-standardy-pre-1stupen>

ISCED 2

Od 1.9.2015 – 5.ročník

Od 1.9.2016 – 6. Ročník

Od 1.9.2017 – 7.ročník

Od 1.9.2018 –8.ročník

Od 1.9.2019 – 9.ročník

Inovovaný ŠVP – <https://www.minedu.sk/data/att/7500.pdf>

Vzdelávacie štandardy pre iŠVP – <http://www.minedu.sk/vzdelavacie-standardy-pre-2stupen>

Učebné osnovy obsahujú :

1. Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania
2. Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti, predmetové vychádzajú z kľúčových spôsobilostí
3. Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi
4. Požiadavky na výstup
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania
6. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické didaktické prostriedky a pod.
7. Hodnotenie predmetu

7.2 DODATKY k ŠkVP.

7.3 Zaznamenávanie zmien, inovácie .

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Revidovane	28.08.2020	Dodatok č.7 – k ŠVP , úprava UP ŠkVP v šk.roku 2020/2021, Presun učiva ISCED 2 v šk.roku 2020/2021
Platnosť	1.9.2020	
Revidovanie	1.7.2021	Dodatok č.8 k ŠkVP ISCED 2 – úpravy UP v šk.roku 2021/2022
Platnosť ŠkVP od	01. 09. 2021	
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		